

ТОВ «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»

Консолідована фінансова звітність
на 31 грудня 2019 р. та за рік, що закінчився на
цю дату

ТОВ «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»

Консолідована фінансова звітність
на 31 грудня 2019 р. та за рік, що закінчився на
цю дату

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ

Управлінській персонал ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП» (надалі – Компанія) та її дочірні підприємства (надалі – "Група") представляє Консолідований Звіт про управління разом з фінансовою звітністю Компанії за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ТА ОПИС ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Компанія була створена в Україні 08 жовтня 2009 р. як ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ. Основною діяльністю Групи є торгівля природним газом через місцеві (локальні) трубопроводи, оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами в Україні та продаж електроенергії.

Вищим органом управління згідно зі Статутом Компанії є Загальні збори учасників. Виконавчим органом управління є Директор.

Компанія складається з таких структурних підрозділів: Філія «ЕТГ Сервіс Солюшнс» ТОВ «Енерджі трейд груп».

РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ

Фінансові результати Групи за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року представлені на сторінці 10 консолідованої фінансової звітності. Чистий прибуток за 2019 рік становить 53 214 тисяч гривень (2018: 49 642 тисяч гривень).

На дохід та на витрати протягом звітного періоду вплинули коливання цін на ринку природного газу та відкриття ринку електричної енергії, реалізація природного газу та електричної енергії кінцевим споживачам, а не трейдерам, результатом чого стало зростання чистого прибутку Групи.

ЛІКВІДНІСТЬ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Ризик ліквідності – це ризик того, що Група не зможе виконати свої фінансові зобов'язання, розрахунки за якими здійснюються шляхом передачі грошових коштів або іншого фінансового активу. Підхід групи до управління ліквідністю полягає в тому, щоб забезпечити, наскільки це можливо, постійну наявність у Групи ліквідних коштів, достатніх для погашення своїх зобов'язань в строк, як в звичайних, так і в стресових умовах, не допускаючи виникнення неприйнятних збитків і не піддаючи ризику репутацію Групи.

Групи підтримує мінімальний рівень грошових коштів та інших високоліквідних інструментів на рівні, який перевищує очікуваний відтік грошових коштів для виконання зобов'язань протягом наступних 365 днів. Група також відстежує рівень очікуваного припливу грошових коштів від погашення торгової та іншої дебіторської заборгованості та очікуваний відтік у зв'язку з погашенням торгової та іншої кредиторської заборгованості.

Крім того, Група має кредитні лінії в "Укргазбанку".

В Примітці 20 до консолідованої фінансової звітності представлений аналіз фінансових зобов'язань за строками погашення станом на 31 грудня 2019 р.

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

Група заохочує своїх співробітників до сприятливих для екологічного середовища дій, таких як друк документів лише за необхідності, користування громадським транспортом, вимкнення світла та приладів на ніч.

СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ТА КАДРОВА ПОЛІТИКА

Загальна чисельність співробітників Групи станом на 31 грудня 2019 року складає 64 осіб (31 грудня 2018 року: 46 осіб). Частка жінок у структурі персоналу Групи станом на 31 грудня 2019 року складає

62% (31 грудня 2018 року: 59%). Група ініціює різноманітні проекти для поширення практик рівних можливостей, заохочення співробітників до створення рівних можливостей для працюючих чоловіків та жінок у процесі працевлаштування та прийняття управлінських рішень.

Групою проводиться комплексна робота із співробітниками щодо охорони праці та безпеки, а саме: інструктаж персоналу, модернізація обладнання.

Група забезпечує навчання та розвиток співробітників за допомогою професійних тренінгів.

Групою забезпечується дотримання прав людини і боротьба з корупцією та хабарництвом шляхом дотримання чинного законодавства України.

ОСНОВНІ РИЗИКИ ТА НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

(а) Економічне середовище

Політична й економічна ситуація в Україні в останні роки нестабільна, їй притаманні особливості ринку, що розвивається. Незважаючи на те, що в 2019р. ситуація як і раніше залишалася нестабільною, українська економіка почала демонструвати ознаки поживлення, такі, як уповільнення темпів інфляції, укріплення гривні по відношенню до основних іноземних валют, зростання міжнародних резервів НБУ і загальне поживлення ділової активності.

У Примітці 1(б) до фінансової звітності надано подальшу інформацію щодо умов здійснення діяльності в Україні.

(б) Ризики, що пов'язані з фінансовими інструментами

Група зазнає кредитного ризику, ризику ліквідності та ринкового ризику у зв'язку з утримуваними нею фінансовими інструментами.

Ринковий ризик

Ринковий ризик - це ризик того, що зміни ринкових цін, наприклад, обмінних курсів іноземних валют, процентних ставок, матимуть негативний вплив на прибуток Групи або на вартість наявних у неї фінансових інструментів. Мета управління ринковим ризиком полягає в тому, щоб контролювати схильність до ринкового ризику і утримувати її в допустимих межах, при цьому домагаючись оптимізації прибутковості інвестицій.

Кредитний ризик

Кредитний ризик виникає тоді, коли невиконання контрагентами їх зобов'язань може призвести до зменшення надходжень від утримуваного фінансового активу на звітну дату. Група застосовує політику, яка повинна забезпечити, щоб продажі продукції та послуг здійснювалися клієнтам, які мають належну кредитну історію, та здійснює постійний моніторинг дебіторської заборгованості за строками виникнення.

Управління кредитним ризиком, пов'язаним з торговою дебіторською заборгованістю, здійснюється на основі встановлених політик, процедур і систем контролю, що відносяться до управління кредитним ризиком клієнтів.

Ризик ліквідності

Див. вище.

(в) Операційні ризики

Основні операційні ризики, які впливають на діяльність Групи, є наступними:

- Правові зобов'язання
- Дотримання регулятивних та інших норм (включаючи податкові)

РОЗРОБКИ

Витрати Групи на розробки за 2019 рік становили 1 135 тисяч гривень (2018 році 105 тисяч гривень). В поточному звітному періоді Група проводила розробки з ІТ технологій для діджиталізації процесів та зручності клієнтів користуванням послугами Групи.

ФІНАНСОВІ ІНВЕСТИЦІЇ

Станом на 31 грудня 2019 р. фінансові інвестиції Компанії в дочірні підприємства складають 5 122 тисяч гривень (31 грудня 2018 року: 14 447 тисяч гривень).

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Враховуючи всі ризики та виклики, що виникають в ході господарської діяльності, очікується стабільний розвиток та зростання господарського потенціалу Групи. До чинників, котрі сприятимуть господарському розвитку Групи, можна віднести наступні: модернізація основних засобів, діджиталізація, впровадження інноваційних методів управління діяльністю Групи, збільшення частки присутності на ринку шляхом ефективної маркетингової стратегії.

Події після звітної дати наведені в Примітці 26 до фінансової звітності.

Кравець О.В.

Директор

Лисиця В.В.

Головний бухгалтер

Зміст

Звіт незалежних аудиторів	3
Консолідований звіт про фінансовий стан	7
Консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід	10
Консолідований звіт про рух грошових коштів	12
Консолідований звіт про зміни у власному капіталі	14
Примітки до консолідованої фінансової звітності	18

Звіт незалежних аудиторів

Учасникам Товариства з обмеженою відповідальністю «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»

Думка із застереженням

Ми провели аудит консолідованої фінансової звітності Товариства з обмеженою відповідальністю «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП» (далі – «Компанія») та його дочірніх підприємств («Група»), що складається із консолідованого звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2019 року, консолідованих звітів про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, про зміни у власному капіталі та про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, і приміток, включаючи стислий виклад значущих облікових політик та іншу пояснювальну інформацію.

На нашу думку, за винятком впливу питань, описаних у першому та другому параграфах розділу «Основа для думки із застереженням» нашого звіту та за винятком можливого впливу питання, описаного у третьому параграфі розділу «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, консолідована фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах, консолідований фінансовий стан Групи на 31 грудня 2019 року та її консолідовані фінансові результати і консолідовані грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та вимог законодавства України щодо фінансового звітування.

Основа для думки із застереженням

Протягом років, що закінчилися 31 грудня 2018 р. та 2019 р., Група пролонгувала її кредиторську заборгованість в розмірі 386,840 тисяч гривень та 244,411 тисяч гривень відповідно, що призвело до суттєвих модифікацій даних фінансових інструментів. Група визнала результуючий фінансовий інструмент за номінальною вартістю замість справедливої вартості, скоригованої на безпосередньо пов'язані трансакційні витрати, що не відповідає МСФЗ 9 «Фінансові інструменти». Вплив цього відхилення від вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності на консолідовану фінансову звітність станом на 31 грудня 2019 та 31 грудня 2018 року та за роки, що закінчилися зазначеними датами, не було визначено.

Міжнародний стандарт фінансової звітності МСБО 16 «Основні засоби» вимагає, щоб основні засоби амортизувались протягом їх строку корисної експлуатації. Ми вважаємо, що для основних засобів Групи, які мають балансову вартість 377,370 тисяч гривень на 31 грудня 2019 року, та по яких була визнана амортизація на суму 26,014 тисячі гривень

протягом року, що закінчився 31 грудня 2019 року, строк амортизації, що застосовується, коротший, ніж строк корисної експлуатації цих активів. Вплив цього відхилення від вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності на консолідовану фінансову звітність станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2019, не було визначено.

У 2019 році Група провела ряд операцій, результатом яких стало визнання собівартості, адміністративних витрат та витрат на збут в сумі 98,864 тисяч гривень за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р. Управлінський персонал не надав достатньої інформації або інших належних доказів і документації для того, щоб визначити характер та економічну суть цих операцій. Ми не мали можливості визначити за допомогою альтернативних процедур характер та економічну суть цих операцій. Як результат, ми не мали можливості визначити, чи були ці операції належним чином визнані та відображені у консолідованій фінансовій звітності станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудиторів за аудит консолідованої фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Групи згідно з Міжнародним кодексом етики професійних бухгалтерів (включаючи міжнародні стандарти незалежності) Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту консолідованої фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

Інша інформація

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація складається зі Звіту про управління, але не є консолідованою фінансовою звітністю та нашим звітом аудиторів щодо неї.

Наша думка щодо консолідованої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом консолідованої фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією і консолідованою фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення.

Якщо на основі проведеної нами роботи ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Як описано в першому і другому параграфах розділу «Основа для думки із застереженням» вище, фінансова звітність Компанії містить суттєві викривлення. Ми дійшли висновку, що інша інформація суттєво викривлена з тієї ж причини щодо сум або інших пунктів у звіті про управління, на які впливають питання, описані в розділі «Основа для думки із застереженням» нашого звіту. Також, як описано в третьому параграфі розділу «Основа для думки із застереженням» вище, нам не вдалося отримати прийнятних доказів про визнання та подання витрат на суму 89 940 тисяч гривень за рік, який закінчився 31

грудня 2019 року. Відповідно, ми не можемо зробити висновок про те, чи є інша інформація суттєво викривленою щодо цього питання.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за консолідовану фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання консолідованої фінансової звітності відповідно до МСФЗ та вимог законодавства України щодо фінансового звітування та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання консолідованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні консолідованої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Групу чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Групи.

Відповідальність аудиторів за аудит консолідованої фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що консолідована фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудиторів, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї консолідованої фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту.

Крім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Групи;

- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та на основі отриманих аудиторських доказів робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудиторів до відповідних розкриттів інформації у консолідованій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудиторів. Втім, майбутні події або умови можуть примусити Групу припинити свою діяльність на безперервній основі;
- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст консолідованої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує консолідована фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного подання;
- отримуємо прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо фінансової інформації суб'єктів господарювання або господарської діяльності Групи для висловлення думки щодо консолідованої фінансової звітності. Ми несемо відповідальність за керування, нагляд та виконання аудиту Групи. Ми несемо відповідальність за висловлення нами аудиторської думки.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежних аудиторів, є:

Дмитро Алєєв

Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності № 101462

Заступник директора,

ПрАТ «КПМГ Аудит»

31 грудня 2020 року

			КОДИ		
			2020	01	01
Суб'єкт господарювання:	Товариство з обмеженою відповідальністю «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»	за ЄДРПОУ	36716332		
Територія	СОЛОМ'ЯНСЬКА	за КОАТУУ	8038000000		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240		
Вид економічної діяльності	Неспеціалізована оптова торгівля	за КВЕД	35.23		
Середня кількість працівників	64		46.90		
Одиниця виміру :	у тис. грн, без десяткових знаків				
Адреса	01001, м. Київ, Шевченківський р-н, Рильський провулок, будинок 4				
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):					
за Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за Міжнародними стандартами фінансової звітності			v		

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

31 грудня 2019 р.

Код за ДКУД

1801001

Активи	Код рядка	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	Примітка
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	3 293	386	
первісна вартість	1001	3 987	520	
накопичена амортизація	1002	(694)	(134)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	13 299	356 400	12
Основні засоби:	1010	715 200	1 137	12
первісна вартість	1011	748 634	3 011	
амортизація	1012	(33 434)	(1 874)	
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-	
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції:		-		
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-	
інші фінансові інвестиції	1035	-	-	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-	
Відстрочені податкові активи	1045	3 212	5 598	10
Інші необоротні активи	1090	14 938	43 524	15
Всього необоротних активів	1095	749 942	407 045	

Активи	Код рядка	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	Примітка
1	2	3	4	6
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	134 697	53 241	13
Сировина та витратні матеріали	1101	1 333	34	
Незавершене виробництво	1102	-	-	
Готова продукція	1103	-	-	
Товари	1104	133 364	53 207	
Поточні біологічні активи	1110	-	-	
Векселі отримані	1120	-	-	
Дебіторська заборгованість за продукцію (товари, роботи, послуги)	1125	107 265	253 074	14
Інша дебіторська заборгованість:				
за виданими авансами	1130	68 810	69 707	
розрахунками з бюджетом:	1135	28 265	7 054	
податок на прибуток	1136	-	-	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-	
Дебіторська заборгованість за внутрішніми розрахунками	1145	-	-	
Інша короткострокова дебіторська заборгованість	1155	22 196	24 230	16
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	
Грошові кошти та їх еквіваленти	1165	6 469	6 173	17
Грошові кошти та їх еквіваленти у банках	1167	6 469	6 173	
Витрати майбутніх періодів	1170	1 689	1	
Інші оборотні активи	1190	5 483	24 068	15
Всього оборотних активів	1195	374 874	437 548	
III. Активи, утримувані для продажу	1200	-	-	
ВСЬОГО АКТИВІВ	1300	1 124 816	844 593	

Консолідований звіт про фінансовий стан слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 18-59, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Власний капітал та зобов'язання	Код рядка	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	Примітка
1	2	3	4	6
I. Власний капітал				
Статутний капітал	1400	5 000	5 000	18
Капітал у дооцінках	1405	-	-	
Додатковий капітал	1410	-	-	
Резервний капітал	1415	1 421	1 421	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	76 102	28 383	
Неоплачений капітал	1425	-	-	
Вилучений капітал	1430	-	-	
Всього власного капіталу	1495	82 523	34 804	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-	
Зобов'язання з виплат працівникам після закінчення трудової діяльності	1505	-	-	
Довгострокові кредити банків	1510	252 012	151 043	20
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2 216	193 524	
Довгострокові забезпечення	1520	-	-	
Цільове фінансування	1525	-	-	
Всього довгострокових зобов'язань і забезпечення	1595	254 228	344 567	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	84 947	51 654	20
Поточна частка довгострокових зобов'язань	1610	-	-	
Кредиторська заборгованість за продукцію (товари, роботи, послуги)	1615	623 435	334 046	21
Податки до сплати, включаючи:	1620	7 446	6 703	
податок на прибуток	1621	7 271	6 703	
Розрахунки зі страхування	1625	-	-	
Кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці та преміями	1630	111	-	
Аванси отримані	1635	61 881	37 139	
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	7 403	34 814	22 (e)
Кредиторська заборгованість за внутрішніми розрахунками	1645	-	-	
Поточні забезпечення	1660	1 403	-	
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-	
Інші поточні зобов'язання	1690	1 439	866	
Всього поточних зобов'язань і забезпечення	1695	788 065	465 222	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-	
УСЬОГО ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ТА ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	1900	1 124 816	844 593	

Загальна сума зобов'язань на 31 грудня 2019 р. повинна розраховуватись як сума рядків 1595, 1695 та 1700 і становить 1 042 293 тис. грн (на 31 грудня 2018 р.: 809 789 тис. грн).

Дата (рік, місяць, день)

КОДИ

2020 01 01

Суб'єкт
господарювання: Товариство з обмеженою відповідальністю
«ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»

за ЄДРПОУ

36716332

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.

Код за ДКУД

1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Примітка
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2 069 193	3 000 745	7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 929 574)	(2 858 481)	
Валовий:				
Прибуток	2090	139 619	142 264	
Збиток	2095	-	-	
Інші операційні доходи	2120	90 449	19 983	8 (г)
Адміністративні витрати	2130	(88 143)	(40 440)	8 (а)
Витрати на збут	2150	(67 686)	(60 770)	8 (б)
Інші операційні витрати	2180	(13 021)	(9 257)	8 (в)
Результати від операційної діяльності:				
Прибуток	2190	61 218	51 780	
Збиток	2195	-	-	
Дохід від участі в капіталі підприємств, що обліковуються за методом участі в капіталі	2200	-	-	
Інші фінансові доходи	2220	49 333	20 807	9
Інші доходи	2240	-	-	
Фінансові витрати	2250	(38 028)	(10 368)	9
Інші витрати	2270	(3 144)	-	
Фінансовий результат до оподаткування:				
Прибуток	2290	69 379	62 219	
Збиток	2295	-	-	
Дохід (витрати) з податку на прибуток	2300	(16 165)	(12 577)	10
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-	
Чистий фінансовий результат:				
Прибуток	2350	53 214	49 642	
Збиток	2355	-	-	

Консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 18-59, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Примітка
1	2	3	4	5
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-	
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-	
Накопичені курсові різниці	2410	-	-	
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-	
Інший сукупний дохід/(збиток)	2445	-	-	
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-	
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-	
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-	
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	53 214	49 642	

III. ОПЕРАЦІЙНІ ВИТРАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Примітка
1	2	3	4	5
Матеріали	2500	1 893 503	2 858 481	
Витрати на оплату праці	2505	28 475	18 061	
Відрахування у фонди соціального страхування	2510	5 662	3 465	
Амортизація	2515	41 133	781	
Інші операційні витрати	2520	129 651	88 160	
Усього	2550	2 098 424	2 968 948	

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Примітка
1	2	3	4	5
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-	
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-	
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-	
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-	
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-	

Консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 18-59, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

ТОВ «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»

Консолідована фінансова звітність на 31 грудня 2019 р. та за рік, що закінчився на цю дату
Консолідований звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.

Суб'єкт господарювання:	Товариство з обмеженою відповідальністю «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»	Дата (рік, місяць, день) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2020	01	01
			36716332		

**Звіт про рух грошових коштів
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.**

Код за ДКУД

1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від: Реалізації продукції товарів, робіт, послуг	3000	1 216 547	1 556 626
Повернення податків і зборів, у тому числі податку на додану вартість	3005	26 541	67 315
	3006	25 738	67 315
Цільове фінансування	3010	-	-
Аванси одержані від клієнтів	3015	1 415 524	2 151 384
Повернення виплачених авансів	3020	-	-
Проценти на кошти на поточних банківських рахунках	3025	-	-
Штрафи і пені від боржників	3035	3 403	-
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Інші надходження	3095	700	7 478
Витрачання: Придбання продукції товарів, робіт, послуг	3100	(367 697)	(719 963)
Оплату праці	3105	(23 794)	(18 656)
Відрахування у фонди соціального страхування	3110	(5 755)	-
Зобов'язань із податків і зборів	3115	(40 966)	(21 076)
Зобов'язання зі сплати податку на прибуток підприємства	3116	(13 144)	(2 056)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(18 546)	(13 288)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(9 276)	(5 732)
Витрачання на оплату авансів	3135	(2 177 015)	(3 090 194)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	-	-
Інші витрачання	3190	(9 454)	(10 967)
Чистий рух грошових коштів від операційної діяльності	3195	(38 034)	(78 053)

Консолідований звіт про рух грошових коштів слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 18-59, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
Фінансових інвестицій	3200	-	-
Необоротних активів	3205	-	-
Надходження від:			
Процентів	3215	4 230	4 329
Дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Погашення фінансової допомоги та повернення депозитів	3230	45 103	117 618
Інші надходження	3250	2 425	11 000
Витрачання на придбання:			
Фінансових інвестицій	3255	-	-
Необоротних активів	3260	(219 650)	(138 650)
Виплати за деривативами	3270	-	-
Інші витрачання	3290	(11 194)	(56 454)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(179 086)	(62 157)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Випуску капіталу	3300	-	-
Позик	3305	459 777	819 961
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	-	-
Погашення позик	3350	(244 916)	(657 168)
Сплату дивідендів	3355	(32 905)	(16 571)
Процентні витрати	3360	(33 680)	(8 532)
Інші витрачання	3390	(6 840)	(491)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	141 436	137 199
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	384	(3 011)
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	3405	6 173	9 174
Вплив зміни валютних курсів на грошові кошти та їх еквіваленти	3410	(88)	10
Залишок коштів на кінець року	3415	6 469	6 173

Рядок 3290 "Інші витрачання" в основному представлений наданою фінансовою допомогою та депозитами на суму 11 194 тис.грн (2018: 56 454 тис.грн).

Рядок 3250 "Інші надходження" в основному представлений виручкою від продажу дочірніх підприємств.

Консолідований звіт про рух грошових коштів слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 18-59, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

ТОВ «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»

Консолідована фінансова звітність на 31 грудня 2019 р. та за рік, що закінчився на цю дату
Консолідований звіт про зміни у власному капіталі за рік, що закінчився 31 грудня 2018 р.

Суб'єкт господарювання:	Товариство з обмеженою відповідальністю «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»	Дата (рік, місяць, день)	КОДИ		
			2020	01	01
			36716332		

за ЄДРПОУ

**Звіт про зміни у власному капіталі
за рік, що закінчився 31 грудня 2018 р.**

Код за ДКУД **1801005**

Стаття	Код рядка	Статутний капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Усього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	5 000	-	-	-	36 482	(4 935)	-	36 547
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	-	-	-	-	-	-	-	-
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	49 642	-	-	49 642
Інший сукупний прибуток за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-

Консолідований звіт про зміни у власному капіталі слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 18-59, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

ТОВ «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»

Консолідована фінансова звітність на 31 грудня 2019 р. та за рік, що закінчився на цю дату

Консолідований звіт про зміни у власному капіталі за рік, що закінчився 31 грудня 2018 р.
(продовження)

Стаття	Код рядка	Статут- ний капітал	Капітал у дооцін- ках	Додатко- вий капітал	Резерв- ний капітал	Нерозпо- ділений прибуток (непокри- тий збиток)	Неопла- чений капітал	Вилуче- ний капітал	Усього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Розподіл накопиченого прибутку:		-	-	-	-	-	-	-	-
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	(56 320)	-	-	(56 320)
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	
Внески акціонерів/учасників						-			
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	4 935	-	4 935
Розподіл капіталу		-	-	-	-	-	-	-	-
Викуп власних акцій (часток участі)	4260	-	-	-	-	-	-	-	
Продаж власних викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	
Анулювання власних викуплених акцій (часток участі)	4270	-	-	-	-	-	-	-	
Вилучений капітал	4275	-	-	-	-	-	-	-	
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	1 421	(1 421)	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	-	-	1 421	(8 099)	4 935	-	(1 743)
Залишок на кінець року	4300	5 000	-	-	1 421	28 383	-	-	34 804

Консолідований звіт про зміни у власному капіталі слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 18-59, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

ТОВ «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»

Консолідована фінансова звітність на 31 грудня 2019 р. та за рік, що закінчився на цю дату
Консолідований звіт про зміни у власному капіталі за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.

Суб'єкт господарювання: Товариство з обмеженою відповідальністю «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»		Дата (рік, місяць, день)		КОДИ		
				2020	01	01
				36716332		
		за ЄДРПОУ				

**Звіт про зміни у власному капіталі
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.**

Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Статутний капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокри-тий збиток)	Неопла-чений капітал	Вилуче-ний капітал	Усього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	5 000	-	-	1 421	28 383	-	-	34 804
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095								
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	53 214	-	-	53 214
Інший сукупний прибуток за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-

Консолідований звіт про зміни у власному капіталі слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 18-59, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

ТОВ «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»

Консолідована фінансова звітність на 31 грудня 2019 р. та за рік, що закінчився на цю дату
 Консолідований звіт про зміни у власному капіталі за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.
 (продовження)

Стаття	Код рядка	Статут- ний капітал	Капітал у дооцін- ках	Додатко- вий капітал	Резерв- ний капітал	Нерозпо- ділений прибуток (непокри- тий збиток)	Неопла- чений капітал	Вилуче- ний капітал	Усього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Розподіл накопиченого прибутку:		-	-	-	-	-	-	-	-
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	(5 494)	-	-	(5 494)
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески акціонерів/учасників									
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл капіталу									
Викуп власних акцій (часток участі)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Продаж власних викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання власних викуплених акцій (часток участі)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучений капітал	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	-	-	-	47 720			47 720
Залишок на кінець року	4300	5 000	-	-	1 421	76 102	-	-	82 523

Консолідований звіт про зміни у власному капіталі слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 18-59, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Примітка	Сторінка	Примітка	Сторінка
1. Загальна інформація	19	16. Інша короткострокова дебіторська заборгованість	32
2. Основа обліку	21	17. Грошові кошти та їх еквіваленти	32
3. Функціональна валюта та валюта подання	22	18. Власний капітал	33
4. Використання оцінок і суджень	22	19. Управління капіталом	34
5. Зміни облікової політики	22	20. Кредити та позики	34
6. Вибуття дочірніх компаній	23	21. Торгова та інша кредиторська заборгованість	35
7. Дохід	24	22. Управління фінансовими ризиками	36
8. Операційні витрати та доходи	24	23. Прийняті зобов'язання	43
9. Фінансові доходи та фінансові витрати	26	24. Умовні зобов'язання	44
10. Витрати з податку на прибуток	27	25. Операції із зв'язаними сторонами	45
11. Прибуток до сплати податків, процентів, зносу та амортизації (EBITDA)	28	26. Події після звітної дати	45
12. Основні засоби та незавершені капітальні інвестиції	29	27. Основа оцінки	45
13. Запаси	30	28. Основні принципи облікової політики	46
14. Торгова та інша дебіторська заборгованість	31	29. Нові стандарти та тлумачення, які ще не були прийняті	59
15. Інші оборотні та необоротні активи	31		

1. Загальна інформація

(а) Організаційна структура та діяльність

ТОВ «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП» (надалі – Компанія) є українським товариством з обмеженою відповідальністю, яке було засновано в 2009 році. Компанія зареєстрована за адресою: пров. Рильського, 4, Київ, Україна. Консолідована фінансова звітність Компанії за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р., включає Компанію та її дочірні підприємства (надалі разом – "Група").

Основною діяльністю Групи є торгівля природним газом через місцеві (локальні) трубопроводи, оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами в Україні та продаж електроенергії.

Компанія також займається виробництвом електроенергії з альтернативних джерел, для цих цілей Компанія створила 11 дочірніх компаній у 2017 році та розпочала виробництво електроенергії у 2019 році.

Кінцевою контролюючою стороною Групи є пан Олексій Бондаренко, який має право керувати операціями Групи на власний розсуд та для власної вигоди.

Нижче наведено перелік консолідованих дочірніх підприємств Групи, включених до цієї консолідованої фінансової звітності:

Консолідовані:	Країна реєстрації	Вид діяльності	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
ТОВ «ЕНЕРДЖІ СОЛАР»	Україна	Виробництво електроенергії	-	100%
ТОВ «ЕТГ СОЛАР 1»	Україна	Виробництво електроенергії	100%	100%
ТОВ «ЕТГ СОЛАР 2»	Україна	Виробництво електроенергії	100%	100%
ТОВ «ЕТГ СОЛАР 3»	Україна	Виробництво електроенергії	-	100%
ТОВ «ЕТГ СОЛАР 4»	Україна	Виробництво електроенергії	100%	100%
ТОВ «ЕТГ СОЛАР 5»	Україна	Виробництво електроенергії	100%	100%
ТОВ «ЕТГ СОЛАР 6»	Україна	Виробництво електроенергії	100%	100%
ТОВ «ЕТГ СОЛАР 7»	Україна	Виробництво електроенергії	100%	100%
ТОВ «ЕТГ СОЛАР 8»	Україна	Виробництво електроенергії	100%	100%
ТОВ «ЕТГ СОЛАР 9»	Україна	Виробництво електроенергії	-	100%
ТОВ «ЕТГ СОЛАР 10»	Україна	Виробництво електроенергії	100%	100%

У 2019 році Група продала ТОВ «ЕНЕРДЖІ СОЛАР», ТОВ «ЕТГ СОЛАР 3» та ТОВ «ЕТГ СОЛАР 9» третім сторонам (Примітка 6).

(б) Умови здійснення діяльності в Україні

Група здійснює операційну діяльність в Україні. Політична й економічна ситуація в Україні в останні роки нестабільна. Внаслідок цього, здійснення діяльності в країні пов'язане з ризиками, що є нетиповими для інших країн.

Збройний конфлікт в окремих частинах Луганської та Донецької областей, що почався навесні 2014 року, не закінчений; частини Донецької та Луганської областей залишаються під контролем самопроголошених республік, і українська влада в даний час не має можливості повною мірою забезпечити застосування українського законодавства на території даних областей. У березні 2014 року ряд подій в Криму призвів до приєднання Республіки Крим до Російської Федерації, яке не було визнано Україною та багатьма іншими країнами. Дана подія спричинила істотне погіршення відносин між Україною і Російською Федерацією.

Після економічної кризи 2014-2015 рр. українська економіка продемонструвала значне поживлення за останні пару років у вигляді уповільнення темпів інфляції, стабільного курсу обміну гривні, зростання ВВП і загального поживлення ділової активності.

У 2019 році набрав чинності новий закон про валюту та валютні операції. Новий закон скасував ряд обмежень, визначив нові принципи валютних операцій, валютного регулювання та нагляду і привів до значної лібералізації операцій з іноземною валютою і руху капіталу. Зокрема, була скасована вимога про обов'язковий продаж надходжень в іноземній валюті на міжбанківському ринку, а розрахунковий період для експортно-імпортних операцій в іноземній валюті був значно збільшений. Також було скасовано всі обмеження щодо виведення валюти за кордон для виплати дивідендів.

Міжнародний валютний фонд ("МВФ") продовжував надавати підтримку українському уряду в рамках чотирнадцятимісячної програми Stand-By, затвердженої в грудні 2018 року. Інші міжнародні фінансові установи також надавали останніми роками значну технічну підтримку з тим, щоб допомогти Україні реструктурувати зовнішній борг і здійснити різні реформи, в тому числі реформу стосовно боротьби з корупцією, реформу в сфері корпоративного права, земельну реформу і поступову лібералізацію енергетичного сектора.

У 2019 році після президентських і парламентських виборів було сформовано новий уряд, який ставить собі за мету продовжити реформування української економіки, стимулювати економічне зростання та боротися з корупцією.

У вересні 2020 року S&P та Fitch підтвердили кредитний рейтинг України на рівні В зі стабільним прогнозом. У червні 2020 року Moody's підвищило кредитний рейтинг України до рівня В3 зі стабільним прогнозом, який відображає покращення доступу до бюджетного і зовнішнього фінансування, досягнення макроекономічної стабільності та зменшення державного боргу. Подальша стабілізація економічної та політичної ситуації залежить великою мірою від продовження проведення урядом структурних реформ, продовження співробітництва з МВФ та рефінансування державного боргу, який підлягає погашенню в наступні роки.

Хоча управлінський персонал вважає, що він вживає належних заходів на підтримку стабільної діяльності Групи, необхідні за існуючих обставин, подальша нестабільність умов здійснення діяльності може спричинити негативний вплив на результати діяльності та фінансовий стан Групи, характер та наслідки якого на поточний момент визначити неможливо. Ця фінансова звітність відображає поточну оцінку управлінського персоналу щодо впливу умов здійснення діяльності в Україні на операційну діяльність та фінансовий стан Групи. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнитися від оцінки управлінського персоналу.

Наслідок COVID-19

11 березня 2020 року Всесвітня організація охорони здоров'я оголосила спалах коронавірусу COVID-19 пандемією на знак визнання його швидкого поширення по всьому світу. Більшість урядів у всьому світі вживали дедалі жорсткіших кроків для припинення поширення вірусу, зокрема: вимагали самоізоляції / карантину, соціального дистанціювання та контролю або закриття кордонів, а також "блокування" міст / регіонів або навіть цілих країн. Ці заходи поступово скасовуються у багатьох юрисдикціях, але невизначеність щодо більш широких економік залишається в міру розвитку пандемії. В Україні карантин продовжено до 31 грудня 2020 року. Деякі компанії також доручили працівникам залишатися вдома та скоротили або припинили діяльність.

Ці події мали ширший негативний вплив на економіку, зокрема:

- Порушення ділової активності та господарської діяльності, що негативно впливає на ланцюги поставок та порушення контрактів;
- Значний стрес для бізнесу в певних секторах, як на внутрішньому ринку, так і на експортно-орієнтованому бізнесі з великою залежністю від зовнішніх ринків. Найбільш постраждалими секторами є роздрібна торгівля, подорожі та туризм, сектор розваг та готелів, транспорт,

нафтова промисловість, будівництво, автомобілебудування, страхування та фінансовий сектор;

- Значне зменшення попиту на товари та послуги, що не мають першочергового значення;
- Зростання економічної невизначеності, що відображається в більш мінливих цінах активів та курсах валют.

Група продовжувала працювати, торгувати товарами та надавати послуги у звичайному режимі, однак були введені додаткові заходи для виявлення можливого зараження робітників. Протягом року продажі Групи залишались на стабільному рівні, а її діяльність, включаючи поставки, не переривалася. На основі загальнодоступної інформації на дату затвердження цієї консолідованої фінансової звітності керівництво розглядало потенційний розвиток спалаху та його очікуваний вплив на Групу та економічне середовище, в якому працює Група, включаючи заходи, які вже вжито українським урядом та урядами інших країн, де знаходяться основні ділові партнери Групи.

Для збереження безперебійності операційної діяльності та стану ліквідності Групи, керівництво здійснило ряд заходів, які включають оновлення прогнозів грошових потоків та тримання позики в банку. Після звітної дати Група підписала договори про продовження торгової кредиторської заборгованості до 2021 року на суму 377 096 тисяч гривень. Керівництво також розглянуло подальші зміни у сфері регулювання "зеленого тарифу", описані у Примітці 26 та дійшло висновку, що ці події можуть вплинути на балансову вартість активів Групи з виробництва електроенергії у майбутньому, однак вони не матимуть негативного впливу на здатність Групи продовжувати безперервність діяльності. Керівництво вважає, що заходи, які воно вживає, як описано вище, дозволять Групі підтримувати позитивні оборотні кошти та функціонувати на основі принципу безперервності діяльності в найближчому майбутньому.

Беручи до уваги вищезазначені заходи та поточні операційні та фінансові показники Групи, а також іншу наявну в даний час публічну інформацію, керівництво не передбачає негайного суттєвого негативного впливу спалаху COVID-19 на фінансовий стан та результати діяльності Групи. Однак керівництво не може виключити можливість того, що тривалі періоди блокування, ескалація суворості таких заходів або наслідковий негативний вплив таких заходів на економічне середовище матимуть несприятливий вплив на Групу в середньостроковій та довгостроковій перспективі. Група також розглядає негативні сценарії розвитку та готова адаптувати свої операційні плани відповідно. Керівництво продовжує уважно стежити за ситуацією та реагуватиме на пом'якшення наслідків таких подій та обставин, коли вони відбуваються.

2. Основа обліку

(а) Підтвердження відповідності

Ця консолідована фінансова звітність була складена згідно з вимогами Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) та вимогами законодавства України про подання фінансової звітності.

Це перша консолідована річна фінансова звітність Групи, в якій застосовується МСФЗ 16 "Оренда". Зміни до суттєвих облікових політик описані в Примітці 5.

3. Функціональна валюта та валюта подання

Національною валютою України є гривня, яка також є функціональною валютою компаній Групи і валютою подання цієї консолідованої фінансової звітності. Якщо не зазначено інше, вся фінансова інформація подана у гривнях, була округлена до тисяч.

4. Використання оцінок і суджень

Складання консолідованої фінансової звітності згідно з МСФЗ вимагає від управлінського персоналу формування суджень, оцінок та припущень, які впливають на застосування принципів облікової політики, на суми активів та зобов'язань, доходів та витрат, відображених у звітності, а також на розкриття інформації про непередбачені активи та зобов'язання. Фактичні результати можуть відрізнятися від цих оцінок.

Оцінки та припущення, на яких вони ґрунтуються, регулярно переглядаються. Результати перегляду облікових оцінок визнаються у тому періоді, в якому вони переглядаються, а також у всіх наступних періодах, на які впливають такі оцінки.

Інформація про важливі судження, які використовувалися при застосуванні принципів облікової політики і мали найбільший вплив на суми, визнані у консолідованій фінансовій звітності, та які можуть призвести до суттєвого коригування даних звітності у наступному фінансовому році, висвітлена у таких примітках:

- Оцінка резерву очікуваних кредитних збитків ("ECL") по торговій дебіторській та іншій дебіторській заборгованості – Примітка 22(б);
- Визначення справедливої вартості у момент первісного визнання фінансових інструментів – Примітки 16, 21 та 22(д).

Визначення справедливої вартості

Деякі принципи облікових політик Групи та розкриттів інформації вимагають визначення справедливої вартості як для фінансових, так і для нефінансових активів та зобов'язань. Різні рівні ієрархії визначені таким чином:

- Рівень 1: оцінка ґрунтується на котирувальних (не скоригованих) цінах на активних ринках для ідентичних активів або зобов'язань, до яких Група має доступ на дату оцінки.
- Рівень 2: оцінка ґрунтується на вхідних даних, інших, ніж котирування цін, включених до Рівня 1, які є доступними на ринку для активу або зобов'язання прямо чи опосередковано.
- Рівень 3: оцінка ґрунтується на вхідних даних щодо активу чи зобов'язання, які є недоступними на ринку.

Якщо дані, використані для оцінки справедливої вартості активу або зобов'язання, можуть бути розділені на різні рівні ієрархії справедливої вартості, то оцінку справедливої вартості повністю відносять на найнижчий рівень вхідних даних, які є значимими для всієї оцінки.

Група визнає перехід між рівнями ієрархії джерел визначення справедливої вартості на кінець звітного періоду у якому така зміна відбулася.

Подальша інформація щодо припущень, зроблених при оцінці справедливої вартості, міститься в Примітці 22(д) – справедлива вартість фінансових інструментів.

5. Зміни облікової політики

Група почала застосовувати МСФЗ 16 з 1 січня 2019 р. Ряд інших змін щодо стандартів і тлумачень набрали чинності з 1 січня 2019 р., але вони не мають суттєвого впливу на

консолідовану фінансову звітність Групи.

У зв'язку з обраним Групою методом переходу на МСФЗ 16, порівняльна інформація у цій консолідованій фінансовій звітності не була перерахована відповідно до вимог нових стандартів. Крім того, вплив переходу на МСФЗ 16 на цю консолідовану фінансову звітність був оцінений як незначний. Відповідні зміни облікової політики подані у Примітці 28.

6. Вибуття дочірніх компаній

У 2019 році Група продала дочірні компанії ТОВ «ЕНЕРДЖІ СОЛАР», ТОВ «ЕТГ СОЛАР 3» та ТОВ «ЕТГ СОЛАР 9» третім сторонам. ТОВ «ЕНЕРДЖІ СОЛАР» було продано третій стороні, яка раніше надала заставу під позику Групи на 31 грудня 2019 року на суму 303 564 тисяч гривень. Чисті активи ТОВ «ЕТГ СОЛАР 3» та ТОВ «ЕТГ СОЛАР 9» на дату вибуття були несуттєві. ТОВ «ЕНЕРДЖІ СОЛАР» було продано у листопаді 2019 року за грошову винагороду в 11 000 тисяч гривень, 9 000 тисяч гривень з яких, станом на 31 грудня 2019 року, не були сплачені. Чисті активи на дату вибуття склали 13 460 тисяч гривень та збитки від вибуття у розмірі 2 460 тисяч гривень були визнані у складі інших витрат.

(у тисячах гривень)

ТОВ «ЕНЕРДЖІ СОЛАР»

Нематеріальні активи	22
Незавершені капітальні інвестиції	1 417
Основні засоби	92 242
Запаси	5 138
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	4 891
Гроші та їх еквіваленти	221
Довгострокові кредити банків	(40 575)
Кредиторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	(41 001)
Інші поточні зобов'язання	(8 895)
Чиста балансова вартість активів/зобов'язань, що вибули	13 460
Збиток від вибуття	(2 460)
Загальна вартість продажу	11 000
Вирахування дебіторської заборгованості	(9 000)
Отримано коштів готівкою	2 000
Вирахування грошових коштів дочірніх компаній, що вибули	(221)
Чистий грошовий потік від вибуття дочірньої компанії	1 779

7. Дохід

Дохід за контрактами з клієнтами, розділений на категорії доходів за рік, що закінчився 31 грудня, представлений таким чином:

(у тисячах гривень)	2019	2018
Природний газ, реалізований кінцевим споживачам	1 386 068	2 927 703
Природний газ, реалізований трейдерам	105 010	73 029
Електроенергія	578 115	-
Послуги	-	13
	2 069 193	3 000 745

У 2019 році Група продала 254 640 тисяч м³ природного газу (2018: 343 732 тисячі м³) та 305 122 870 кВт/год електроенергії.

У ході звичайного ведення бізнесу Група здійснює операції купівлі-продажу природного газу в різних місцях з метою обміну задля виконання зобов'язання Групи щодо продажу, зменшення транспортних витрат, витрат на перекачку, а також задоволення негайних потреб в запасах. Відповідно до бухгалтерської політики Групи дохід від негрошових операцій обміну товарами аналогічного характеру та вартості, не визнається. Управлінський персонал Групи застосовує судження для визначення того, чи являє собою кожна конкретна транзакція обмін або транзакцію, яка приносить дохід. При цьому управлінський персонал враховує, чи схожий такий природний газ за типом та якістю, а також чи вказує час між передачею та отриманням товару на те що суть операції - це негрошовий обмін подібними товарами. У 2019 році Група не здійснювала обмінних операцій з природним газом (2018: сума обмінних операцій з природним газом становила 75 492 тисячі гривень).

8. Операційні витрати та доходи

(а) Адміністративні витрати

Адміністративні витрати за рік, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	Примітки	2019	2018
Страхування		33 864	-
Заробітна плата та відповідні нарахування		22 429	14 692
Професійні послуги		14 938	11 230
Банківські комісії		4 218	6 588
Знос та амортизація	12	4 125	781
Короткострокова оренда та оренда землі		731	3,794
Інше		7 838	3 355
		88 143	40 440

Група класифікує страхові витрати, понесені щодо страхування кредиторської заборгованості за продукцію, страхування від несприятливих погодних умов та страхування від претензій третіх осіб як адміністративні витрати.

(б) Витрати на збут

Витрати на збут за рік, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	2019	2018
Страхування	48 291	45 266
Заробітна плата та відповідні нарахування	13 035	8 133
Реклама	1 868	2 578
Короткострокова оренда та оренда землі	1 575	933
Банківські комісії	47	573
Транспортування	16	721
Інше	2 854	2 566
	67 686	60 770

Витрати на страхування представлені страхуванням кредитного ризику по торговій дебіторській заборгованості. У 2019 році Група отримала страхове відшкодування у розмірі 208 тисяч гривень. У 2018 році Група отримала страхову компенсацію в розмірі 4 208 тисяч гривень, надходження від якої були представлені на згорнутій основі з витратами на створення резерву на покриття збитків від зменшення корисності застрахованої торгової дебіторської заборгованості (Примітка 22(б)).

(в) Інші операційні витрати

Інші операційні витрати за рік, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Примітки	2019	2018
Страхова компенсація повернута		3 000	-
Донарахування ПДВ		557	2 487
Штрафи та пені		550	2 460
Зменшення корисності торгової та іншої дебіторської заборгованості		7 077	2 478
Інше		1 837	1 832
		13 021	9 257

(г) Інші операційні доходи

Інші операційні доходи за рік, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Примітки	2019	2018
Дохід від курсових різниць, чиста сума		82 512	16 190
Штрафи та пені		4 438	1 622
Сторнування резерву від зменшення корисності	22(б)	3 134	1 508
Страхова компенсація		208	-
Інше		157	663
		90 449	19 983

9. Фінансові доходи та фінансові витрати

(а) Фінансові доходи

Фінансові доходи за рік, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Примітки	2019	2018
Дохід від курсових різниць, чиста сума		42 229	5 159
Відсотки, нараховані по депозитах		4 222	3 724
Відсотки, нараховані на видану фінансову допомогу	16	2 882	11 924
		49 333	20 807

(б) Фінансові витрати

Фінансові витрати за рік, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Примітки	2019	2018
Витрати на виплату відсотків за кредитами	22(е)	25 356	6 554
Відсотки, нараховані по торговій кредиторській заборгованості	21	9 173	3 771
Збиток при первісному визнанні	16	2 882	-
Відсотки, нараховані за орендними зобов'язаннями	22(е)	617	43
		38 028	10 368

10. Витрати з податку на прибуток

(а) Суми визнані в складі прибутків або збитків

Ставка податку на прибуток у роки, що закінчилися 31 грудня 2019 р. і 2018 р. складала 18%.

Компоненти витрат з податку на прибуток за рік, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	2019	2018
Витрати з поточного податку на прибуток	13 779	11 176
Витрати / (вигода) з відстроченого податку	2 386	1 401
	16 165	12 577

(б) Узгодження чинної ставки оподаткування

Різниця між загальною очікуваною сумою витрат з податку на прибуток, підрахованою із застосуванням діючої ставки оподаткування до прибутку перед оподаткуванням, і фактичною сумою витрат з податку на прибуток представлена таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	2019	%	2018	%
Прибуток до оподаткування	69 379		62 219	
Витрати з податку на прибуток згідно з чинною ставкою	12 488	18%	11 199	18%
Вплив невизнаних відстрочених податкових активів	2 420	3%	1 676	3%
Статті, що не відносяться на витрати (доходи) для цілей оподаткування	1 257	2%	(298)	0%
Фактичні витрати з податку на прибуток	16 165	23%	12 577	20%

На 31 грудня 2019 р. Група не визнала відстрочені податкові активи, що виникли у зв'язку з податковими збитками по дочірніх компаніях в сумі 4 340 тисяч гривень, з огляду на суттєві невизначеності щодо їхньої реалізації у майбутніх періодах (31 грудня 2018 р.: 1 920 тисяч гривень).

(в) Визнані відстрочені податкові активи та зобов'язання

Станом на 31 грудня 2019 р. відстрочені податкові активи і зобов'язання відносяться до наступних статей:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Залишок на 1 січня 2019 р. актив (зобов'язання)	Визнано у прибутку або збитку дохід (витрати)	Залишок на 31 грудня 2019 р. актив (зобов'язання)
Основні засоби та нематеріальні активи	-	403	403
Запаси	-	515	515
Торгова та інша дебіторська заборгованість	5 348	(3 141)	2 207
Кредити та позики	156	(69)	87
Торгова та інша кредиторська заборгованість	94	(94)	-
Чисті відстрочені податкові активи	5 598	(2 386)	3 212

Станом на 31 грудня 2018 р. відстрочені податкові активи і зобов'язання відносяться до наступних статей:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Залишок на 1 січня 2018 р. актив (зобов'язання)	Визнано у прибутку або збитку дохід (витрати)	Залишок на 31 грудня 2018 р. актив (зобов'язання)
Основні засоби	13	(13)	-
Запаси	121	(121)	-
Торгова та інша дебіторська заборгованість	7 428	(2 080)	5 348
Кредити та позики	115	41	156
Торгова та інша кредиторська заборгованість	(678)	772	94
Чисті відстрочені податкові активи	6 999	(1 401)	5 598

11. Прибуток до сплати податків, процентів, зносу та амортизації (EBITDA)

Група подає інформацію про операційний показник EBITDA. Цей показник використовується управлінським персоналом Групи при оцінці фінансових результатів діяльності Групи, і тому управлінський персонал вважає, що його подання є доречним. Операційний EBITDA розраховується шляхом коригування чистого результату за рік з метою виключення впливу оподаткування, фінансових витрат та доходів, зносу та амортизації, збитків від знецінення пов'язаних із основними засобами та нематеріальними активами.

Операційний EBITDA не є встановленим показником для оцінки фінансових результатів відповідно до МСФЗ. Отже, порядок розрахунку операційного EBITDA, що застосовується

Групою, може не відповідати порядку розрахунку аналогічного показника, що застосовується іншими суб'єктами господарювання.

Операційний EBITDA за роки, що закінчилися 31 грудня, представлений таким чином:

(у тисячах гривень)	Примітки	2019	2018
Чистий прибуток за рік		53 214	49 642
Коригування на:			
Фінансові доходи	9(а)	(49 333)	(20 807)
Фінансові витрати	9(б)	38 028	10 368
Знос та амортизація	12	41 133	781
Витрати з податку на прибуток	10	16 165	12 577
Операційний EBITDA		99 207	52 561

12. Основні засоби та незавершені капітальні інвестиції

(у тисячах гривень)	Земля та будівлі	Машини та облад- нання	Транс- портні засоби	Офісне облад- нання та меблі	Незавер- шене будів- ництво	Усього
Вартість						
Баланс на 1 січня 2019 р.	-	1 270	736	1 005	356 400	359 411
Визнання активу права використання при первинному застосуванні МСФЗ 16	2 956	-	-	-	-	2 956
Скоригований залишок на 1 січня 2019 року	2 956	1 270	736	1 005	356 400	362 367
Надходження	1 421	132 024	5 123	846	350 845	490 259
Передачі	298 885	406 212	-	-	(705 097)	-
Вибуття	-	(233)	-	(168)	-	(401)
Вибуття дочірніх компаній	(32 233)	(67 845)	(739)	(626)	(1 417)	(102 860)
Рекласифікація	-	-	-	-	12 568	12 568
Залишок на 31 грудня 2019 р.	271 029	471 428	5 120	1 057	13 299	761 933

(продовження)

**Амортизація та збитки від
зменшення корисності**

Баланс на 1 січня 2019 р.	-	(912)	(25)	(937)	-	(1 874)
Амортизація за рік	(7 978)	(32 202)	(398)	(555)	-	(41 133)
Вибуття	-	204	-	168	-	372
Вибуття дочірніх компаній	2 696	6 208	28	269	-	9 201
Залишок на 31 грудня 2019 р.	(5 282)	(26 702)	(395)	(1 055)	-	(33 434)
Балансова вартість						
На 31 грудня 2018 р.	-	358	711	68	356 400	357 537
На 31 грудня 2019 р.	265 747	444 726	4 725	2	13 299	728 499

На 31 грудня 2018 р. капітальні інвестиції Групи включали інвестиції у сонячні електростанції, які були введені в експлуатацію у 2019 році.

Протягом року, що закінчився 31 грудня 2019 р., Група капіталізувала витрати на позики на суму 9 263 тисяч гривень, пов'язані з будівництвом сонячних станцій, при цьому ставка капіталізації дорівнювала 7%. (31 грудня 2018 р: 3 040 тисяч гривень).

На 31 грудня 2019 р., у зв'язку з отриманням кредитів та позик Група передала в заставу основні засоби на суму 710 059 тисяч гривень (31 грудня 2018 р: 246 006 тисяч гривень) (Примітки 20, 23).

Протягом року, що закінчився 31 грудня 2019 р., витрати на амортизацію у розмірі 4 125 тисяч гривень (2018: 781 тис. грн.) було віднесено до загальних та адміністративних витрат, та 37 008 тисяч гривень було віднесено на собівартість.

13. Запаси

Запаси на 31 грудня представлені таким чином:

(у тисячах гривень)

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Природний газ	133 364	53 207
Паливо та мастильні матеріали	-	1
Інше	1 333	33
	134 697	53 241

Протягом року, що закінчився 31 грудня 2019 року, запаси зменшились на 3 386 тисяч гривень (2018: нуль) в результаті списання до чистої реалізаційної вартості. Це зменшення вартості було визнано як собівартість у 2019 році.

14. Торгова та інша дебіторська заборгованість

Торгова та інша дебіторська заборгованість на 31 грудня представлена таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Торгова дебіторська заборгованість	120 510	262 706
Резерв під знецінення торгової дебіторської заборгованості	(13 245)	(9 632)
	107 265	258 074

Інформація про кредитний ризик Групи, пов'язаний з торговою та іншою дебіторською заборгованістю, розкрита у Примітці 22.

15. Інші оборотні та необоротні активи

Інші поточні та необоротні активи станом на 31 грудня представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Інші необоротні активи		
Передоплата за капітальні інвестиції	10 938	43 524
Довгострокові депозити в банках	4 000	-
	14 938	43 524
Інші оборотні активи		
Короткострокові депозити в банках	5 483	24 068
	5 483	24 068

Інформація про кредитні ризики Групи, пов'язані з банківськими депозитами, розкрита у Примітці 22.

16. Інша короткострокова дебіторська заборгованість

<i>(у тисячах гривень)</i>	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Фінансова допомога видана	8 958	21 094
Дебіторська заборгованість від продажу дочірньої компанії	9 000	-
Інша дебіторська заборгованість	4 238	5,614
Резерв під знецінення іншої короткострокової дебіторської заборгованості	-	(2,478)
	22 196	24 230

Зміни у виданій фінансовій допомозі протягом року, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Примітки	2019	2018
Залишок на 1 січня		21 094	56 871
Фінансова допомога видана		1 711	13 147
Збиток від первісного визнання наданої фінансової допомоги	9(б)	(2 882)	-
Відсотки нараховані	9(а)	2 882	11 924
Повернена фінансова допомога		(21 094)	(60 848)
Вибуття дочірніх підприємств		7 247	-
Залишок на 31 грудня		8 958	21 094

У 2018 році Група здійснила взаємозалік наданої третій стороні фінансової допомоги на суму 26 234 тисячі гривень і торгової кредиторської заборгованості перед іншою третьою стороною згідно з договором, підписаним із цими сторонами.

Інформація про кредитний і валютний ризики Групи, пов'язані з іншою короткостроковою дебіторською заборгованістю, розкрита у Примітці 22.

17. Грошові кошти та їх еквіваленти

<i>(у тисячах гривень)</i>	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Залишки на поточних банківських рахунках	6 469	6 173
Резерв на знецінення грошових коштів	-	-
	6 469	6 173

Інформація про кредитний і валютний ризики Групи, пов'язані з грошовими коштами та їх еквівалентами, розкрита у Примітці 22.

18. Власний капітал

(а) Статутний капітал

Учасники товариства з обмеженою відповідальністю мають право приймати участь в голосуванні, розподілі прибутку та права на погашення капіталу пропорційно розміру їх внеску до статутного капіталу, включаючи право одностороннього зняття своєї частки активів Компанії.

Згідно зі доповненням «Фінансові інструменти з правом дострокового погашення та зобов'язання, що виникають при ліквідації» до Міжнародного стандарту фінансової звітності МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання» і Міжнародного стандарту фінансової звітності МСБО 1 «Подання фінансової звітності», частки учасників у товариствах з обмеженою відповідальністю повинні класифікуватися не як зобов'язання, а як власний капітал, якщо, поряд з відповідністю іншим критеріям, загальна сума очікуваних грошових потоків, що відносяться до певного інструмента протягом строку його дії, ґрунтується переважно на прибутку або збитку, зміні визнаних чистих активів або зміні справедливої вартості визнаних та невизнаних чистих активів протягом строку дії цього інструмента, і якщо не існує інших випущених інструментів, грошові потоки за якими ґрунтуються переважно на зазначених вище статтях, або які обмежують чи фіксують залишкову прибутковість для власників інструментів з правом дострокового погашення.

Керівництво дійшло висновку, що частки учасників у Компанії представляють залишкові частки у Компанії та відповідають всім критеріям визнання інструментів власного капіталу згідно з МСФЗ та як такі представлені як власний капітал станом на 31 грудня 2019 та 2018 років.

(б) Резервний капітал

Відповідно до вимог законодавства, резервний капітал формується в розмірі до 25% статутного капіталу Компанії за рахунок щорічних відрахувань не менше 5% чистого прибутку для накопичення коштів на цілі часткового фінансування найбільш ризикових операцій Компанії, для покриття збитків, які можуть виникнути у випадку настання будь-яких форс-мажорних обставин, сплати штрафів, пені та інших непередбачених зобов'язань. Використання резервного капіталу з іншою метою вимагає затвердження Загальними зборами учасників. Відрахування чистого прибутку до резервного капіталу відбувається щороку на підставі рішень Загальних зборів учасників. Протягом року, що закінчився 31 грудня 2018 р., нерозподілений прибуток в сумі 1 421 тисяча гривень був перерахований до резервного капіталу.

(в) Дивіденди

Відповідно до законодавства України, суб'єкти господарювання можуть розподіляти весь статутний прибуток у вигляді дивідендів або перераховувати їх у резерви, як зазначено у їхніх статутах. Подальше використання сум, переданих у резерви, може бути законодавчо обмежене; суми, перераховані в резерви, як правило, повинні використовуватися для цілей, визначених під час переказу. Розподіл прибутку Компанією, як правило, декларується лише з поточного або нерозподіленого прибутку, як показано в українській статутній фінансовій звітності, а не з сум, раніше перерахованих у резерви.

Протягом 2018 року, Компанія оголосила дивіденди на суму 56 320 тисяч гривень за результатами 2016-2017 фінансових років. Оголошені дивіденди на суму 4 935 тисяч гривень були внесені до неоплаченого капіталу.

Протягом року, що закінчився 31 грудня 2019 року, Компанія оголосила та виплатила дивіденди у розмірі 5 494 тисяч гривень.

19. Управління капіталом

Група не має формальної політики управління капіталом, однак управлінський персонал намагається зберегти достатню основну базу для задоволення операційних та стратегічних потреб Групи та підтримки довіри учасників ринку. Це досягається завдяки ефективному управлінню грошовими коштами, постійному моніторингу доходів Групи та EBITDA / прибутку, а також довгострокових інвестиційних планів, які в основному фінансуються операційними грошовими потоками Групи. З цією метою Група прагне до стійкого зростання прибутків.

Більш детальна інформація про показник операційного EBITDA викладена у Примітці 11.

20. Кредити та позики

У цій примітці представлена інформація про строки та умови кредитів та позик Групи згідно з договорами, які оцінюються за амортизованою вартістю. Більш детальна інформація про процентний і валютний ризик та ризик ліквідності Групи викладена у Примітці 22.

(а) Умови та строки погашення заборгованості

На 31 грудня 2019 р. умови та строки погашення отриманих кредитів та позик представлені таким чином:

			Рік	Балансова
(у тисячах гривень)	Валюта	Відсоткова ставка	погашення	вартість
Довгострокові				
Довгострокові банківські кредити	Євро	5.0%+UIRD 12m	2024	155 246
	Гривня	4.6%+ UIRD 12m	2021-2024	96 766
				252 012
Поточні				
Короткострокові банківські кредити	Євро	5.0%+UIRD 12m - 9.7%	2020	35 505
	Гривня	4.6%+ UIRD 12m- 20,5%	2020	37 422
Короткострокові кредити від третіх осіб	Євро	9.65%	2020	8 276
Відсотки до сплати				3 744
				84 947
				336 959

На 31 грудня 2018 р. умови та строки погашення отриманих кредитів та позик представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	Валюта	Відсоткова ставка	Рік погашення	Балансова вартість
Довгострокові банківські кредити	Євро	7.0%	2024	151 043
Короткострокові банківські кредити	Гривня	23.0-23.5%	2019	49 946
Відсотки до сплати				1 708
				202 697

На 31 грудня 2019 р., у зв'язку з отриманням кредитів та позик Група передала в заставу основні засоби та незавершені капітальні інвестиції на суму 710 059 тисяч гривень (31 грудня 2018 р.: незавершені капітальні інвестиції на суму 246 006 тисяч гривень) (Примітки 12, 23).

21. Торгова та інша кредиторська заборгованість

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Довгострокові зобов'язання		
Довгострокова торгова кредиторська заборгованість	-	193 060
	-	193 060
Поточні зобов'язання		
Кредиторська заборгованість за основними засобами	399 722	251 866
Торгова кредиторська заборгованість	223 713	82 180
	623 435	334 046
	623 435	527 106

Протягом 2019 року Група підписала договори про продовження кредиторської заборгованості в сумі 244 411 тисяч гривень (2018: 386 840 тисяч гривень) за газ та основні засоби, що поставляються її іноземними постачальниками. Станом на 31 грудня 2019 р. та 2018 р. ця кредиторська заборгованість була визнана за номінальною вартістю.

Протягом 2019 року Група підписала контракти про продовження кредиторської заборгованості до 2020 року у розмірі 158 810 тисяч гривень за основні засоби однієї із сонячних станцій Групи та запровадження процентної ставки 6% річних. Відсотки, нараховані в розмірі 9 173 тисяч гривень, були визнані у складі фінансових витрат (Примітка 9 (б)).

Станом на 31 грудня 2019 р. Група отримала банківські гарантії на суму 443 тисяч гривень, передані в заставу постачальникам Групи (31 грудня 2018 р.: 100 000 тисяч гривень) для забезпечення виплат контрагентам у разі невиконання Групою умов договору.

Більш детальна інформація про ризик ліквідності, валютний ризик і ризик концентрації, що існують у Групи, викладена у Примітці 22.

22. Управління фінансовими ризиками

(а) Огляд

У зв'язку з використанням фінансових інструментів у Групі виникають такі ризики:

- кредитний ризик;
- ризик ліквідності;
- ринковий ризик.

У цій примітці представлена інформація про рівень зазначених ризиків Групи, про цілі, політики та процеси оцінки і управління ризиками. Більш детальна кількісна інформація розкрита у відповідних примітках до цієї консолідованої фінансової звітності.

Управлінський персонал несе загальну відповідальність за створення структури управління ризиками і здійснення нагляду за нею.

Політики управління ризиками розробляються з метою виявлення і аналізу ризиків, з якими стикається Група, встановлення належних лімітів ризиків і засобів контролю за ними, моніторингу ризиків і дотримання лімітів. Політики і системи управління ризиками регулярно переглядаються з метою відображення змін ринкових умов і діяльності Групи.

(б) Кредитний ризик

Кредитний ризик являє собою ризик фінансового збитку для Групи в результаті невиконання клієнтом або контрагентом за фінансовим інструментом своїх зобов'язань за договором. Кредитний ризик виникає переважно у зв'язку з дебіторською заборгованістю клієнтів та інших фінансовими інструментів.

- **Вплив кредитного ризику**

Максимальна сума кредитного ризику представлена балансовою вартістю кожного фінансового активу у консолідованому звіті про фінансовий стан.

- **Торгова та інша дебіторська заборгованість**

Рівень кредитного ризику залежить, головним чином, від індивідуальних характеристик кожного клієнта.

Відповідно до кредитної політики, кожний новий клієнт підлягає індивідуальному аналізу на предмет його платоспроможності до того, як йому будуть запропоновані стандартні умови оплати та доставки продукції. Для кожного клієнта встановлюються ліміти закупок, які являють собою максимальну відкриту суму, стосовно якої не вимагається додаткове затвердження з боку управлінського персоналу.

Кожен клієнт аналізується індивідуально на предмет кредитоспроможності. Такий аналіз включає зовнішні рейтинги, якщо вони доступні, фінансову звітність, інформацію кредитних агентств, галузеву інформацію та, в деяких випадках, банківські довідки. В результаті такого аналізу, для деяких дебіторів Група страхує кредитні ризики по торговій дебіторській заборгованості. На 31 грудня 2019 р. сума застрахованої торгової дебіторської заборгованості складала 30 810 тисяч гривень (31 грудня 2018 р.: 40 061 тисячу гривень).

Згідно з договірними умовами, розрахунки з контрагентами здійснюються у період до 3 місяців.

Макроекономічні фактори мають незначний вплив на історичні показники збитків через короткостроковий характер дебіторської заборгованості Групи.

Кожний клієнт аналізується окремо або на колективній основі на предмет очікуваних кредитних збитків на дату звітності. Група використовує матрицю резервів для оцінки очікуваних кредитних збитків за дебіторською заборгованістю за продукцію, товари, роботи, послуги від клієнтів, яка складається з дуже великої кількості невеликих залишків.

Група не вимагає застави для більшої частини дебіторської заборгованості та по інших фінансових інструментах.

Основний клієнт

Дохід від реалізації товарів, отриманий від одного клієнта, який не є пов'язаною стороною Групи, становить приблизно 17.51% (362 380 тисяч гривень) від загальної суми доходу Групи від реалізації товарів за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р. (2018: 12.65%, 379 506 тисяч гривень).

Ризик концентрації

Частка торгової дебіторської заборгованості від одного клієнта складає приблизно 12% (13 664 тисяч гривень) усієї торгової дебіторської заборгованості станом на 31 грудня 2019 р. (31 грудня 2018 р.: 12%, 29 957 тисяч гривень).

Максимальна сума кредитного ризику не знеціненої торгової дебіторської заборгованості за видами контрагентів представлена таким чином:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Кінцеві споживачі	106 446	224 265
Трейдери	819	28 809
	<u>107 265</u>	<u>253 074</u>

Торгова дебіторська заборгованість за строками виникнення

У наступній таблиці подана інформація про рівень кредитного ризику та очікувані кредитні збитки (резерв під знецінення) від торгової дебіторської заборгованості на 31 грудня 2019 р.:

(у тисячах гривень)	Середньозважений коефіцієнт кредитних збитків	Валова балансова вартість	Резерв на покриття збитків (Примітка 14)	Кредитно-знецінена
Поточна (не прострочена)	0%	92 477	-	Ні
Прострочена на 1-30 днів	0%	3 361	-	Ні
Прострочена на 31-180 днів	31%	16 162	(5 038)	Так
Прострочена на 181-365 днів	96%	7 995	(7 692)	Так
Прострочена більш ніж на 365 днів	100%	515	(515)	Так
Усього	11%	120 510	(13 245)	

У наступній таблиці подана інформація про рівень кредитного ризику та очікувані кредитні збитки (резерв під знецінення) від торгової дебіторської заборгованості на 31 грудня 2018 р.:

(у тисячах гривень)	Середньозважений коефіцієнт кредитних збитків	Валова балансова вартість	Резерв на покриття збитків (Примітка 14)	Кредитно-знецінена
Поточна (не прострочена)	0%	231 616	-	Ні
Прострочена на 1-30 днів	0%	14 892	-	Ні
Прострочена на 31-180 днів	0%	4 085	-	Ні
Прострочена на 181-365 днів	42%	3 927	(1 653)	Так
Прострочена більш ніж на 365 днів	97%	8 186	(7 979)	Так
Усього	4%	262 706	(9 632)	

Протягом 2019 року Група отримала страхове відшкодування у розмірі 208 тисяч гривень. У 2018 році Група отримала страхову компенсацію в розмірі 4 208 тисяч гривень, дохід від якої було визнано на згорнутій основі з витратами на створення резерву на покриття збитків від зменшення корисності застрахованої простроченої дебіторської заборгованості.

Зміни резерву на покриття збитків за торговою дебіторською заборгованістю протягом року, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	Примітки	2019	2018
Залишок на 1 січня		9 632	11 259
Нарахування/(сторнування) резерву на покриття збитків від зменшення корисності	8 (в, г)	3 943	(1 508)
Списані суми		(330)	(119)
Залишок на 31 грудня		13 245	9 632

Кредити – безвідсоткова поворотна фінансова допомога нефінансовим установам

Станом на 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р. Група оцінила, чи є надана фінансова допомога кредитно-знеціненою. Ознаки того, що фінансовий актив є кредитно-знеціненим, включають інформацію про значні фінансові труднощі позичальника, порушення умов договору та інше. Станом на 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р. надана фінансова допомога представлена балансами з покупцями Групи і має короткострокові строки погашення. Група оцінила, що очікувані кредитні збитки щодо контрагентів, яким була видана безвідсоткова фінансова допомога, є несуттєвими, а тому не визнавались.

Депозити в банках за строками виникнення

Зменшення корисності банківського депозиту оцінювалося на основі моделі очікуваних кредитних збитків за 12 місяців.

На звітну дату депозити в банках за строками виникнення та нарахованим резервом на знецінення представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Не прострочені депозити в банках	9 483	24 068
За вирахуванням резерву на покриття збитків від знецінення	-	-
	9 483	24 068

Станом на 31 грудня 2019 р. депозити в банках в основному були розміщені в ПАТ «Укргазбанк».

Грошові кошти та їх еквіваленти

Зменшення корисності грошових коштів та їх еквівалентів, представлених короткостроковими кредитами, було оцінено на основі очікуваних збитків впродовж 12 місяців, тому Компанія не визнала резерви під зменшення корисності на 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р.

У наступній таблиці представлений аналіз залишків на банківських рахунках згідно з рейтингами банків, присвоєними рейтинговим агентством Moody's, або їхніми еквівалентами:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Саал	5 600	-
Без рейтингу	869	6 173
	<u>6 469</u>	<u>6 173</u>

Станом на 31 грудня 2019 р. та 2018 грошові кошти в основному були розміщені в ПАТ «Укргазбанк».

(в) Ризик ліквідності

Ризик ліквідності полягає у тому, що Група не буде мати можливості виконати свої фінансові зобов'язання в належні строки. Підхід Групи до управління ліквідністю передбачає забезпечення, наскільки це можливо, постійної наявності ліквідності, достатньої для виконання зобов'язань по мірі настання строків їх погашення як у звичайних умовах, так і в надзвичайних ситуаціях, уникаючи при цьому неприйнятних збитків чи ризику нанесення шкоди репутації Групи.

Строки погашення фінансових зобов'язань згідно з договорами, включаючи виплати процентів, на основі номінальних грошових потоків, представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	Балансова вартість	Грошові потоки за договорами	До одного року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років
31 грудня 2019 р.					
Кредити від банків	336 959	423 712	115 858	307 854	-
Торгова та інша кредиторська заборгованість	623 435	625 921	625 921	-	-
	<u>960 394</u>	<u>1 049 633</u>	<u>741 779</u>	<u>307 854</u>	<u>-</u>
31 грудня 2018 р.					
Кредити від банків	202 697	268 132	68 627	42 292	157 213
Торгова та інша кредиторська заборгованість	527 106	527 106	334 046	193 060	-
	<u>729 803</u>	<u>795 238</u>	<u>402 673</u>	<u>235 352</u>	<u>157 213</u>

На 31 грудня 2019 р. та 2018 р. у Групи немає прострочених фінансових зобов'язань.

Не очікується, що грошові потоки включені до аналізу строків погашення можуть виникнути значно раніше або будуть суттєво відрізнятися у сумах.

(г) Ринковий ризик

Ринковий ризик полягає у тому, що зміни ринкових курсів, таких як валютні курси, процентні ставки і курси цінних паперів, будуть впливати на доходи або на вартість фінансових інструментів Групи. Метою управління ринковим ризиком є управління і контроль рівня ринкового ризику в межах прийнятних параметрів при оптимізації доходності.

• Валютний ризик

У Групи виникає валютний ризик у зв'язку з кредитами та позиками та торговою та іншою кредиторською заборгованістю, деномінованими в іноземних валютах. Валютами, в яких, головним чином, деноміновані ці операції, є долари США та євро.

Рівень валютного ризику Групи представлений у таблиці на основі балансової вартості:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019 р.		31 грудня 2018 р.	
	Долар США	Євро	Долар США	Євро
Кредити та позики	-	199 027	-	151 043
Торгова та інша кредиторська заборгованість	349 178	201 419	221 548	223 379
Чиста сума	349 178	400 446	221 548	374 422

На звітні дати 10-процентне ослаблення курсу гривні по відношенню до наступних валют мало б негативний вплив на чистий результат та капітал на зазначені нижче суми. При цьому припускається, що всі інші змінні величини, зокрема, процентні ставки, залишаються постійними.

Вплив у тисячах гривень	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Євро	32 837	30 703
Долар США	28 633	18 167

10-процентне зміцнення курсу гривні по відношенню до наведених у таблиці валют на звітні дати справило б рівний, але протилежний за значенням вплив на наведені вище суми, за умови, що всі інші змінні величини залишаються постійними.

• Процентний ризик

Зміни процентних ставок впливають, головним чином, на кредити і позики шляхом зміни їх справедливої вартості (заборгованість за фіксованою ставкою) або майбутніх грошових потоків (заборгованість за змінною ставкою). При отриманні нових кредитів та позик управлінський персонал користується своїми судженнями, щоб прийняти рішення щодо того яка процентна ставка – фіксована чи змінна – буде більш вигідною для Групи протягом очікуваного періоду до строку погашення заборгованості.

Інформація про строки погашення та ефективні процентні ставки по фінансових зобов'язаннях із фіксованими та змінними ставками представлена в Примітках 20 та 21. Перегляд ставок по фінансових інструментах з фіксованими ставками здійснюється в строки їх погашення. Перегляд ставок по фінансових інструментах з плаваючими ставками здійснюється постійно.

Група не враховує жодні фінансові інструменти з фіксованою ставкою за справедливою вартістю через прибуток або збиток або інший сукупний дохід. Отже, зміна процентних ставок на звітну дату не вплине на прибуток, збиток або власний капітал.

Інструменти зі змінною ставкою Групи станом на 31 грудня 2019 року були представлені кредитами та позиками і становили 303 564 тисяч гривень (2018: нуль).

Аналіз чутливості грошових потоків для інструментів зі змінною ставкою

Збільшення процентних ставок на 100 базисних пунктів на звітну дату призвело б до зменшення власного капіталу станом на 31 грудня 2019 року та зменшення чистого прибутку або збитку за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року на 2 489 тисяч гривень. Цей аналіз передбачає, що всі інші змінні, зокрема курси іноземної валюти, залишаються незмінними.

Зниження процентних ставок на 100 базисних пунктів на 31 грудня 2019 року мало б рівний, але протилежний ефект до наведених вище сум.

(д) Справедлива вартість

Оцінена справедлива вартість фінансових активів і зобов'язань визначена із застосуванням існуючої ринкової інформації та належних методологій оцінки вартості. Однак для оцінки справедливої вартості необхідно суттєвим чином проаналізувати ринкові дані. Отже, оцінена справедлива вартість не обов'язково вказує суми, які могли б бути отримані на ринку у даний час. Використання різних припущень стосовно ринку та/або методологій оцінки може мати суттєвий вплив на оцінену справедливую вартість.

Оцінена справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань визначається за допомогою методології дисконтованих грошових потоків та інших відповідних методологій оцінки на кінець року і не відображає справедливую вартість цих інструментів на дату підготовки або розповсюдження цієї консолідованої фінансової звітності. Ці розрахунки не відображають ніяких премій або дисконтів, що можуть виникнути внаслідок пропозиції на продаж одночасно всієї суми певного фінансового інструмента. Оцінка справедливої вартості ґрунтується на судженнях щодо очікуваних у майбутньому грошових потоків, поточних економічних умов, характеристик ризику різних фінансових інструментів та інших факторів.

Оцінка справедливої вартості ґрунтується на існуючих фінансових інструментах без оцінки вартості очікуваної майбутньої діяльності та вартості активів та зобов'язань, що не вважаються фінансовими інструментами.

При визначенні ставки дисконтування, Група використовує безризикову відсоткову ставку та коригує її залежно від індивідуального кредитного ризику контрагента.

Балансова вартість всіх фінансових активів та фінансових зобов'язань приблизно дорівнює їх справедливій вартості на 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р.

(е) Розкриття інформації про грошові потоки, що виникають від фінансової діяльності

Грошові потоки за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р., представлені таким чином:

	Кредити та позики	Кредитор- ська заборгованість за дивідендами	Фінансова допомога отримана	Кредито-рська заборгованість за догов- орами оренди
<i>(у тисячах гривень)</i>				
Залишок на 1 січня 2019 р.	202 697	34 814	1 000	464
Ефект від застосування МСФЗ 16 станом на 1 січня 2019 року	-	-	-	2 956
Скорегований баланс на 1 січня 2019 р.	202 697	34 814	1 000	3 420
Кредити та позики отримані	451 277	-	-	-
Погашення кредитів та позик	(236 288)	-	-	-
Фінансова допомога отримана	-	-	8 500	-
Погашення фінансової допомоги отриманої	-	-	(8 628)	-
Дивіденди виплачені	-	(32 905)	-	-
Погашення заборгованості за договорами оренди	-	-	-	(5 714)
Відсотки сплачені	(33 063)	-	-	(617)
Чисті грошові кошти від фінансової діяльності	181 926	(32 905)	(128)	(6 331)
Зміни, що виникають внаслідок отримання або втрати контролю над дочірніми компаніями	(40 575)	-	-	(1 205)
Інші зміни	-	-	-	-
Дохід від курсових різниць, чиста сума	(41 708)	-	-	-
Визнання сум за договорами фінансової оренди	-	-	-	5 832
Дивіденди оголошені	-	5 494	-	-
Вибуття дочірньої компанії	9 263	-	-	-
Відсотки нараховані	25 356	-	-	617
Чистий вплив від інших змін	(7 089)	5 494	-	6 449
Залишок на 31 грудня 2019 р.	336 959	7 403	872	2 333

Грошові потоки за рік, що закінчився 31 грудня 2018 р.:

	Кредити та позики	Кредитор- ська заборгован- ість за дивіденда- ми	Фінансова допомога отримана	Кредито- рська заборгован- ість за догово- рами фінансової оренди	Кредитор- ська заборгованість за фінансовим и гарантіями
<i>(у тисячах гривень)</i>					
Залишок на 1 січня 2018 р.	45 001	-	-	-	-
Кредити та позики отримані	782 485	-	-	-	-
Погашення кредитів та позик	(620 692)	-	-	-	-
Фінансова допомога отримана	-	-	37 476	-	-
Погашення фінансової допомоги отриманої	-	-	(36 476)	-	-
Дивіденди виплачені	-	(16 571)	-	-	-
Погашення заборгованості за договорами фінансової оренди	-	-	-	(463)	-
Відсотки сплачені	(8 532)	-	-	-	(28)
Чисті грошові кошти від фінансової діяльності	153 261	(16 571)	1 000	(463)	(28)
Інші зміни					
Дохід від курсових різниць, чиста сума	(5 159)	-	-	-	-
Визнання сум за договорами фінансової оренди	-	-	-	884	-
Дивіденди оголошені	-	54 320	-	-	-
Внесок до статутного капіталу	-	(4 935)	-	-	-
Відсотки нараховані	9 594	-	-	43	28
Чистий вплив від інших змін	4 435	49 485	-	927	28
Залишок на 31 грудня 2018 р.	202 697	34 814	1 000	464	-

23. Прийняті зобов'язання**(а) Зобов'язання з придбання**

Станом на 31 грудня 2019 р. Група уклала договори про придбання природного газу на суму 75 252 тисяч гривень та електроенергії на суму 65 565 тисяч гривень (31 грудня 2018 р.: газу на суму 38 813 тисяч гривень).

(б) Активи, передані в заставу

На 31 грудня 2019 р., у зв'язку з отриманням банківських кредитів Група передала в заставу основні засоби та незавершені капітальні інвестиції балансовою вартістю 710 059 тисяч гривень (31 грудня 2018 р.: незавершені капітальні інвестиції 246 006 тисяч гривень) (Примітка 12).

(в) Оренда

Станом на 31 грудня 2019 року, майбутні платежі за орендою землі та короткостроковою орендою сплачувались наступним чином:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019	31 грудня 2018
До 1 року	989	2 117
Від 1 до 5 років	4 943	4 943
Більше 5 років	40 967	41 956
	46 899	49 016

Майбутні платежі стосуються, головним чином, оренди землі із змінними платежами, щодо яких не визнається зобов'язання з оренди.

24. Умовні зобов'язання**(а) Непередбачені податкові зобов'язання**

Група здійснює більшість операцій в Україні і тому має відповідати вимогам податкового законодавства України. Для української системи оподаткування характерним є наявність численних податків і законодавство, що часто змінюється, яке може застосовуватися ретроспективно, мати різне тлумачення, а в деяких випадках є суперечливим. Нерідко виникають протиріччя у трактуванні податкового законодавства між місцевою, обласною та державною податковими адміністраціями та між Міністерством фінансів та іншими державними органами. Податкові декларації підлягають перевірці з боку різних органів влади, які відповідно до законодавства уповноважені застосовувати суворі штрафні санкції, а також стягувати пеню. Податковий рік залишається відкритим для податкових перевірок протягом трьох наступних календарних років, однак за певних обставин цей термін може бути продовжений.

Ці факти створюють набагато серйозніші податкові ризики в Україні, ніж ризики, які є типовими для країн з більш розвиненими системами оподаткування.

Управлінський персонал вважає, виходячи з його тлумачення податкового законодавства, офіційних роз'яснень і судових рішень, що податкові зобов'язання були належним чином відображені в обліку. Однак відповідні органи можуть мати інше тлумачення зазначених вище положень, і, якщо вони зможуть довести обґрунтованість своїх тлумачень, виконання їх рішень може значним чином вплинути на цю консолідовану фінансову звітність.

У цій консолідованій фінансовій звітності не був створений резерв по потенційних штрафах, пов'язаних з оподаткуванням.

(б) Судові процеси

У ході звичайної діяльності Група бере участь у різних судових процесах та розгляді скарг. Управлінський персонал вважає, що, ймовірно, Група не понесе суттєвих виплат або втрати активів в результаті таких судових процесів, і тому на звітні дати не було створено відповідний резерв у фінансовій звітності Групи.

25. Операції із зв'язаними сторонами

(а) Винагорода основному управлінському персоналу

Винагорода основному управлінському персоналу представлена короткостроковими виплатами, що включають заробітну плату і премії у грошовій формі на суму 4 282 тисячі гривень за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р. (31 грудня 2018 р.: 3 593 тисячі гривень).

Основний управлінський персонал – це особи, які мають повноваження та є відповідальними, прямо або опосередковано, за планування, керівництво і контроль за діяльністю Групи.

(б) Залишки по розрахунках та операції підприємствами під спільним контролем

Станом на 31 грудня 2019 року залишки операціями з підприємствами під спільним контролем були представлені торговою та іншою кредиторською заборгованістю в сумі 150 275 тисяч гривень.

26. Події після звітної дати

Зміни в структурі Групи

У січні 2020 року Компанія продала 82.383% акцій своєї дочірньої компанії ТОВ «ЕТГ СОЛАР 5» третім особам за 824 тисяч гривень, а потім у травні 2020 р. продала решту 17.617% акцій за 176 тисяч гривень без суттєвих прибутків та збитків.

У липні 2020 року Компанія продала 23.83% акцій своєї дочірньої компанії ТОВ «ЕТГ СОЛАР 2» третій стороні за 238 тисяч гривень без суттєвих прибутків та збитків.

Оголошення та виплата дивідендів

Після 31 грудня 2019 року Група оголосила та виплатила дивіденди в розмірі 20 249 тисяч гривень.

Пандемія коронавірусу

Значні потрясіння на світовому ринку у 2020 р. спричинив спалах коронавірусу. Деталі економічних наслідків розкриваються в Примітці 1 (б).

Зміни у сфері регулювання "зеленого тарифу",

У липні 2020 року Верховна Рада прийняла закон «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії».

Закон передбачає зниження тарифів на сонячні електростанції та вітрові електростанції. «Зелений» тариф для сонячних електростанцій (СЕС), що введені в експлуатацію з 1 липня 2015 року по 31 грудня 2019 року, а також для електростанцій потужністю понад 1 МВт знижується на 15%. Для сонячних електростанцій потужністю менше 1 МВт - на 10%. Для сонячних електростанцій, введених в експлуатацію з 1 січня 2020 року, тариф знижується на 2,5%.

27. Основа оцінки

Ця консолідована фінансова звітність була підготовлена на основі історичної вартості.

28. Основні принципи облікової політики

Викладені далі принципи облікової політики застосовувалися послідовно до всіх періодів, поданих у цій консолідованій фінансовій звітності, а також застосовувалися послідовно суб'єктами господарювання Групи, за винятком змін, описаних у Примітці 5.

(а) Основа для консолідації

Дочірні підприємства

Дочірніми є підприємства, в яких інвестор контролює об'єкт інвестиції, якщо він має можливість чи право отримувати доходи від своєї участі в інвестиції, має можливість впливати на доходність інвестиції завдяки своїй владі над об'єктом інвестиції та коли існує зв'язок між правами та доходністю інвестиції. Фінансова звітність дочірніх підприємств включається до консолідованої фінансової звітності з дати фактичного початку здійснення контролю до дати фактичного припинення здійснення контролю. За необхідності, принципи облікової політики дочірніх підприємств були змінені з метою приведення їх у відповідність до принципів облікової політики, прийнятих Групою.

Операції, вилучені при консолідації

Залишки за розрахунками й операції між суб'єктами господарювання Групи та будь-які нереалізовані доходи та витрати за операціями між суб'єктами господарювання Групи вилучаються під час складання консолідованої фінансової звітності.

Неконтрольовані частки

Неконтрольована частка оцінюється як пропорційна частина ідентифікованих чистих активів новоутворених підприємств на дату їх утворення.

Станом на 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р. Компанія мала інвестиції в дочірні компанії, зареєстровані як товариства з обмеженою відповідальністю. Це передбачає юридично забезпечене право кожного учасника на вилучення своєї частки з капіталу товариства з обмеженою відповідальністю. У такому разі Група зобов'язана виплатити суму частки, що вилучається, протягом дванадцяти місяців з моменту отримання відповідної вимоги.

Згідно зі доповненням «Фінансові інструменти з правом дострокового погашення та зобов'язання, що виникають при ліквідації» до Міжнародного стандарту фінансової звітності МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання» і Міжнародного стандарту фінансової звітності МСБО 1 «Подання фінансової звітності», частки учасників у товариствах з обмеженою відповідальністю повинні класифікуватися не як зобов'язання, а як власний капітал, якщо, поряд з відповідністю іншим критеріям, загальна сума очікуваних грошових потоків, що відносяться до певного інструмента протягом строку його дії, ґрунтується переважно на прибутку або збитку, зміні визнаних чистих активів або зміні справедливої вартості визнаних та невизнаних чистих активів протягом строку дії цього інструмента, і якщо не існує інших випущених інструментів, грошові потоки за якими ґрунтуються переважно на зазначених вище статтях, або які обмежують чи фіксують залишкову прибутковість для власників інструментів з правом дострокового погашення.

Управлінський персонал Групи дійшов висновку, що зазначені вище критерії не виконані щодо неконтрольованих часток у дочірні товариства з обмеженою відповідальністю. На цій підставі станом на 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р. неконтрольовані частки учасників відображаються як довгострокові зобов'язання у консолідованій фінансовій звітності.

(б) Дохід

Група обліковує дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) згідно з МСФЗ 15 «Виручка за контрастами з клієнтами».

Група визначає договір з клієнтом як угоду між двома або кількома сторонами, що створює обов'язкові для виконання права та обов'язки, де клієнт є стороною, яка уклала договір з суб'єктом господарювання для отримання товарів або послуг, які є результатом звичайної діяльності суб'єкта господарювання в обмін на компенсацію. Забезпечення прав та обов'язків за договором правовою санкцією є питанням закону. Договори Групи укладені у письмовій формі. Група не має комплексних домовленостей з продажу, контракти з клієнтами зазвичай мають одне зобов'язання щодо виконання, а самі контракти не мають жодної компенсації у змінній або негрошовій формі.

Група встановила, що у контрактах з клієнтами на продаж товарів існує одне зобов'язання щодо виконання. Робіт, пов'язаних із транспортуванням та обробкою проданих товарів, немає, при цьому контракт передбачає попередню або наступну оплату проданих товарів без будь-яких засобів стимулювання збуту.

- **Реалізація природного газу**

Дохід від продажу природного газу визнається у прибутку або збитку в певний момент часу, коли контроль за товаром передається замовнику.

Виконання зобов'язань за цими контрактами відбувається, коли товари доставлені до конкретної визначеної контрактами віртуальної точки входу газу у систему транспортування газу.

Ознаки того, чи був переданий контроль, оцінюються управлінським персоналом для кожного контракту, та включають клієнта, який:

- має поточне зобов'язання щодо оплати;
- здійснює фізичне володіння продукцією;
- має право власності на продукцію;
- приймає ризики та вигоди від володіння; та
- прийняв актив.

Зазвичай, передача контролю відбувається під час фізичної передачі товару на газовимірювальних станціях, у пунктах комерційного обліку газу та у місцях розташування газовимірювального обладнання на трубопровідній частині магістрального газопроводу.

Дохід вимірюється на підставі винагороди, зазначеної в контракті з клієнтом.

- **Продаж електроенергії**

Дохід від продажу електроенергії визнається у прибутку або збитку з часом, враховуючи спосіб постачання та споживання електроенергії.

Контроль, включаючи ризик втрати та право власності, пов'язані з електроенергією, передається замовнику, коли електроенергія відправляється замовнику у визначений пункт в межах електромережі.

Дохід визнається з часом на підставі актів, підписаних із замовниками, оскільки електроенергія представляє собою обіцянку передати споживачеві низку різних товарів, які по суті однакові та мають однакову модель передачі споживачу.

Група дійшла висновку, що вона є принципалом в усіх своїх доходу, оскільки вона є основним боржником, має право визначення ціни, а також несе ризики у зв'язку з запасами та за кредитами.

- **Компоненти фінансування**

Група не має договорів, за якими період між передачею обіцяних товарів або послуг покупцеві та їх оплатою покупцем становить більше одного року. Таким чином, з практичних міркувань, Група не здійснює коригування обіцяної суми винагороди з урахуванням впливів компоненту суттєвого фінансування, якщо на дату початку дії контракту Група вважає, що період часу від моменту, коли Група передасть обіцяний товар чи надасть послугу клієнту, до моменту, коли клієнт здійснить сплату за товар чи послугу, буде один рік або менше.

- (в) **Фінансові доходи та фінансові витрати**

До складу фінансових доходів входять процентний дохід по інвестованих коштах, дохід від визнання фінансових інструментів по справедливій вартості і прибуток від курсових різниць по кредитах та позиках. Процентний дохід визнається по мірі нарахування в прибутку або збитку з використанням методу ефективного відсотка.

Фінансові витрати включають витрати на виплату процентів, витрати від визнання фінансових інструментів по справедливій вартості, збитки від зменшення корисності, визнані по відношенню до фінансових активів (за винятком торгової дебіторської заборгованості), витрати по отриманим гарантіям, збиток від курсових різниць та інші фінансові витрати. Витрати на позики, які не відносяться безпосередньо до придбання, будівництва або виробництва кваліфікованого активу, визнаються в прибутку або збитку з використанням методу ефективного відсотка.

Прибутки та збитки від курсових різниць по кредитах та позиках, депозитах та грошових коштів та їх еквівалентів відображаються у звітності на нетто-основі як фінансові доходи або як фінансові витрати, залежно від динаміки курсів обміну, що призводить до отримання чистого прибутку або понесення чистого збитку.

Прибутки та збитки від курсових різниць, що відносяться до залишків кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги та дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, відображаються як інші операційні доходи або інші операційні витрати, залежно від динаміки курсів обміну, що призводить до отримання чистого прибутку або понесення чистого збитку.

- (г) **Іноземна валюта**

Операції в іноземних валютах перераховуються у відповідну функціональну валюту суб'єктів господарювання Групи за курсами обміну, що діють на дати здійснення операцій. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземних валютах на звітну дату, перераховуються у функціональну валюту за курсами обміну, встановленими Національним банком України на цю дату. Прибуток або збиток від курсових різниць по монетарних статтях – це різниця між амортизованою вартістю у функціональній валюті на початок періоду, скоригованою на ефективну процентну ставку і платежі протягом періоду, та амортизованою вартістю в іноземній валюті, перерахованою за курсом обміну на кінець звітного періоду.

Немонетарні статті, деноміновані в іноземних валютах, які відображаються за справедливою вартістю, перераховуються у функціональну валюту за курсами обміну, що діяли на дату визначення справедливої вартості. Немонетарні статті, деноміновані в іноземних валютах, які відображаються за первісною вартістю, перераховуються за курсами обміну, що діяли на дату операції.

Курсові різниці, що виникають в результаті перерахунку, визнаються у прибутку або збитку.

На звітні дати курс гривні до основних валют представлений таким чином:

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Долар США	23.6862	27.6883
Євро	26.422	31.7141

(д) Зобов'язання з виплат працівникам

Група здійснює відрахування на користь працівників до Державних фіскальних органів України, які несуть відповідальність за адміністрування таких відрахувань.

Ці суми включають плани із встановленими внесками та визнаються як витрати за користь працівників у складі прибутку або збитку, коли вони підлягають сплаті. Група не має жодних додаткових платіжних зобов'язань після сплати внесків. Авансові внески визнаються як активи в тій мірі, в якій є можливість повернення грошових коштів або зменшення майбутніх платежів. Група не має інших зобов'язань стосовно пенсій або пенсійного забезпечення працівників.

Крім того, будь-яке зобов'язання визнається в сумі, яка, як очікується, буде виплачена в рамках планів виплати грошових премій, якщо Група має поточне юридичне чи конструктивне зобов'язання виплатити цю суму в результаті послуги, наданої раніше працівником, і таке зобов'язання може бути оцінене достовірно.

(е) Податок на прибуток

Витрати з податку на прибуток складаються з поточного та відстроченого податків. Податок на прибуток визнається в прибутку або збитку, за винятком випадків, коли він відноситься до об'єднання бізнесу або до статей, визнаних безпосередньо у власному капіталі чи в іншому сукупному доході. У такому разі він визнається в іншому сукупному доході або у власному капіталі.

Поточний податок складається з очікуваного податку до сплати або до відшкодування, розрахованого на основі оподатковуваного прибутку або збитку за рік з використанням ставок оподаткування, що діють або практично введені в дію на звітну дату, і будь-яких коригувань податку, що підлягає сплаті за попередні роки.

Відстрочений податок визнається за тимчасовими різницями між балансовими сумами активів і зобов'язань, які використовуються для цілей фінансової звітності, і сумами, які використовуються для цілей оподаткування. Відстрочений податок не визнається за такими тимчасовими різницями:

- за тимчасовими різницями, що виникають при первісному визнанні активів чи зобов'язань в результаті здійснення операції, що не є об'єднанням бізнесу і не впливає ані на бухгалтерський, ані на оподатковуваний прибуток або збиток;
- за тимчасовими різницями, що відносяться до інвестицій в дочірні підприємства і спільно контрольовані суб'єкти господарювання, якщо існує ймовірність того, що ці тимчасові різниці не будуть сторновані в найближчому майбутньому;
- за оподатковуваними тимчасовими різницями, що виникають при первісному визнанні гудвілу.

Відстрочений податок оцінюється виходячи з податкових ставок, які, як очікується, будуть застосовуватися до тимчасових різниць в момент їх сторнування відповідно до законодавства, що діє або практично введене в дію на звітну дату.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання згортаються, коли існує законне право на взаємозарахування поточних активів та зобов'язань, якщо вони відносяться до податку на прибуток, що стягується одним і тим самим податковим органом з одного й того самого оподатковуваного суб'єкта господарювання, або з різних суб'єктів господарювання, але ці суб'єкти господарювання мають намір провести розрахунки за поточними податковими зобов'язаннями та активами на нетто-основі, або їх податкові активи будуть реалізовані одночасно з погашенням їх податкових зобов'язань.

Відстрочений податковий актив визнається по невикористаних податкових збитках, податкових кредитах та тимчасових різницях, що відносяться на витрати для цілей оподаткування, якщо існує ймовірність отримання в майбутньому оподатковуваного прибутку, за рахунок якого вони можуть бути реалізовані. Відстрочені податкові активи переглядаються на кожну звітну дату та зменшуються, коли реалізація відповідної податкової вигоди більше не є ймовірною.

(є) Запаси

Запаси відображаються за меншою з двох вартостей: за фактичною вартістю чи за чистою вартістю реалізації. Чистою вартістю реалізації є розрахункова вартість продажу в ході звичайної діяльності, за вирахуванням розрахункових витрат на завершення та збут.

Собівартість запасів визначається за методом середньозваженої вартості і включає витрати на придбання запасів, витрати на виробництво або переробку, а також інші витрати на їх доставку до теперішнього місцезнаходження і приведення їх у стан, придатний для використання.

(ж) Основні засоби

• **Визнання та оцінка**

Основні засоби оцінюються за вартістю придбання за вирахуванням накопиченого зносу та накопичених збитків від зменшення корисності.

Вартість придбання включає витрати, що безпосередньо відносяться до придбання активу. Вартість активів, створених за рахунок власних коштів, включає вартість матеріалів, заробітну плату основних робітників та будь-які інші витрати, безпосередньо пов'язані з приведенням активу у робочий стан для його використання за призначенням, а також витрати на демонтаж та вивезення відповідних об'єктів, витрати на проведення робіт з відновлення території, на якій вони знаходилися, та капіталізовані витрати на позики. Вартість придбаного програмного забезпечення, що є невід'ємною частиною функціональних характеристик відповідного обладнання, капіталізується у складі вартості такого обладнання.

Якщо частини одиниці основних засобів мають різні строки корисного використання, вони обліковуються як окремі одиниці (суттєві компоненти) основних засобів.

Будь-які прибутки або збитки від вибуття одиниці основних засобів визначаються шляхом порівняння надходжень від її вибуття з її балансовою вартістю та визнаються за чистою вартістю за рядками «Інші операційні доходи» або «Інші операційні витрати» у складі прибутку або збитку.

• **Подальші витрати**

Подальші витрати капіталізуються лише в тому випадку, якщо існує ймовірність того, що майбутні економічні вигоди, пов'язані з витратами, надходять до Групи.

Витрати на поточне обслуговування основних засобів визнаються у складі прибутку або збитку за період, в якому вони були понесені.

• **Знос**

Знос одиниць основних засобів нараховується з моменту, коли вони встановлені та готові до використання, або, якщо йдеться про активи, створені власними силами суб'єкта господарювання, з моменту, коли створення активу завершено і він готовий до використання. Знос нараховується на основі вартості активу, зменшеної на його ліквідаційну вартість.

Знос визнається у прибутку або збитку за прямолінійним методом протягом оцінених строків корисного використання кожного компонента одиниці основних засобів, оскільки така практика найбільш точно відображає очікуване використання майбутніх економічних вигод, притаманних цьому активу. Знос на незавершене будівництво (незавершені капітальні інвестиції) не нараховується.

Строки корисного використання основних засобів (за основними групами) є такими:

Земля та будівлі	10-15 років
Машини та обладнання	1-5 років
Транспортні засоби	5 років
Офісне обладнання та меблі	1-5 років

Методи нарахування зносу, строки корисного використання і ліквідаційна вартість переглядаються на кожну звітну дату і, якщо це необхідно, коригуються.

• **Оренда**

Група первісно застосовувала МСФЗ 16 з 1 січня 2019 року.

Група застосувала МСФЗ 16, використовуючи модифікований ретроспективний підхід, згідно з яким сукупний ефект первісного застосування визнається у нерозподіленому прибутку на 1 січня 2019 року. Відповідно, порівняльна інформація, представлена за 2018 рік, не переглядається - тобто вона подається, як повідомлялося раніше, згідно з МСБО 17 та пов'язані з ними тлумачення. Деталі змін в обліковій політиці розкриваються нижче. Крім того, вимоги до розкриття інформації в МСФЗ 16 зазвичай не застосовуються до порівняльної інформації.

Раніше Група класифікувала всю оренду як операційну оренду згідно з МСБО 17. При переході, зобов'язання з оренди оцінювались за теперішньою вартістю решти орендних платежів, дисконтованими за додатковою ставкою позик Групи станом на 1 січня 2019 року. активи, що використовуються, оцінювались на рівні, рівному зобов'язанням з оренди, скоригованим на суму будь-яких попередньо сплачених або нарахованих орендних платежів.

При застосуванні МСФЗ 16 до оренди, яка раніше класифікувалася як оперативна оренда згідно з МСБО 17, Група використовувала наступні спрощення практичного характеру:

- не визнавати право користування активами та зобов'язаннями щодо оренди, термін оренди якої закінчується протягом 12 місяців з дати первинного застосування;
- не визнавати активи та зобов'язання з права користування для оренди малоцінних активів;
- виключила початкові прямі витрати з оцінки активу у формі права користування, на дату первинного застосування; і
- скористалася інформацією, що стала відома пізніше при визначенні строку оренди.

Крім того, Група вирішила не визнавати активи у формі права користування та зобов'язання з оренди для малоцінних активів та короткострокової оренди. Група визнає орендні платежі, пов'язані з цією орендою, як витрати на прямолінійній основі протягом строку оренди. Крім того, щодо оренди землі Група визначила, що плата за оренду землі не може розглядатися як

або змінна, яка залежить від індексу або ставки або фіксовані по суті і тому ці платежі не включаються в оцінку зобов'язань за орендою і визнаються як витрати по мірі їх виникнення.

При переході на МСФЗ 16 Група визнала додаткові активи на права користування та додаткові зобов'язання за орендою у розмірі 2 956 тисяч гривень. При визначенні зобов'язань за орендою, яка була класифікована як оперативна, Компанія дисконтувала орендні платежі, використовуючи її ставку додаткових запозичень на 1 січня 2019 року. Застосована середньозважена ставка становить 19.7%.

Облікова політика діє з 1 січня 2019 року

Група застосовувала нову політику до контрактів, укладених 1 січня 2019 року або пізніше.

На момент початку дії договору Група проводить оцінку такого договору на предмет наявності ознак оренди. Ознаки оренди існують, якщо договір передає право контролю за використанням ідентифікованого активу протягом певного періоду часу в обмін на винагороду. Для оцінки того, чи передає договір право контролю за використанням ідентифікованого активу, Група оцінює, чи:

- договір містить положення про використання ідентифікованого активу, що може бути вказано у договорі у прямий або непрямої спосіб, і актив повинен бути чітко вираженим з фізичної точки зору або представляти практично повні основні характеристики активу, який є чітко вираженим з фізичної точки зору. Якщо постачальник має суттєве право на заміну, актив не є ідентифікованим;
- Група має право отримати практично всі економічні вигоди від використання активу протягом терміну використання; та
- Група має право на визначення того, яким чином використовувати актив. Група має права прийняття рішень, які є найбільш значущими для зміни того, як і для якої мети використовується актив. У рідкісних випадках, коли рішення про те, як і для якої мети використовується актив, визначено наперед, Група має право на визначення того, яким чином використовувати актив, якщо:
 - Група має право експлуатувати актив; або
 - Група спроектувала актив таким чином, який визначає наперед, як і для якої мети буде використовуватися актив протягом терміну використання.

Група вирішила не визнавати активи у формі права користування та зобов'язання за орендою для оренди малоцінних активів та короткострокової оренди, включаючи ІТ-обладнання. Група визнає орендні платежі, пов'язані з цією орендою, як витрати на прямолінійній основі протягом строку оренди.

При першій оцінці або після переоцінки договору, що містить компонент оренди, Група відносить винагороду у контракті на кожний компонент оренди на основі їх відносних індивідуальних цін.

Група визнає актив у формі права користування та зобов'язання з оренди на дату початку оренди. Первісне визнання активу у формі права користування відбувається за собівартістю, яка включає початкову величину зобов'язання з оренди, скориговану на будь-які платежі, здійснені на дату початку оренди або раніше, плюс будь-які понесені початкові прямі витрати, та оцінена величина витрат на демонтаж та перевезення активу або на відновлення активу чи ділянки, на якій цей актив був розміщений, за вирахуванням будь-яких отриманих заохочень.

Актив у формі права користування в подальшому амортизується за прямолінійним методом з дати початку оренди до кінця строку оренди, якщо тільки оренда не передає Групі право власності на базовий актив до кінця строку оренди або вартість активу у формі права користування відображає, що Група буде здійснювати придбання. У такому випадку актив у

формі права користування буде амортизований протягом строку корисного використання базового активу, який визначається на тій же основі, що і майно та обладнання. Крім того, вартість активу у формі права користування періодично зменшується на суму збитків від зменшення корисності, якщо такі мають місце, та коригується з урахуванням певних переоцінок зобов'язання з оренди.

Первісна оцінка зобов'язання з оренди здійснюється за теперішньою вартістю, дисконтованою за процентною ставкою, закладеною до договору оренди, або, якщо ця ставка не може бути визначена, за відсотковою ставкою додаткових запозичень Групи на позиковий капітал. Як правило, Група використовує її відсоткову ставку додаткових запозичень на позиковий капітал як ставку дисконту.

Група визначає її відсоткову ставку запозичень шляхом отримання процентних ставок із різних зовнішніх джерел фінансування та додання певних коригувань, щоб відобразити умови оренди та тип орендованого активу.

Орендні платежі, що включаються до оцінки зобов'язання з оренди, включають:

- фіксовані платежі, включаючи ті, що є такими по суті;
- змінні орендні платежі, які залежать від індексу або ставки, первісна оцінка яких здійснюється з використанням індексу або ставки на дату початку оренди;
- суми, що, як очікується, будуть сплачені орендарем за гарантією ліквідаційної вартості;
- ціну виконання опціону на покупку, якщо у Групи існує обґрунтована впевненість, що вона виконає цей опціон, орендні платежі у разі існування права на продовження оренди, якщо у Групи існує обґрунтована впевненість, що вона скористається опціоном на продовження, та штрафні санкції за дострокове припинення договору оренди, крім випадків, коли у Компанії існує обґрунтована впевненість, що договір оренди не буде припинено достроково.

Зобов'язання з оренди оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка. Зобов'язання переоцінюються тоді, коли відбувається зміна майбутніх орендних платежів у результаті зміни індексу або ставки, зміна прогнозованої оцінки Компанії щодо суми, що, як очікується, буде виплачена за гарантією ліквідаційної вартості, або якщо Група змінює свою оцінку щодо того, чи вона здійснюватиме опціон покупки, продовження оренди чи припинення договору оренди.

Коли зобов'язання з оренди переоцінюються таким чином, балансова вартість активу у формі права користування коригується відповідним чином, або відповідне коригування відображається у прибутку чи збитку, якщо балансова вартість активу у формі права користування була зменшена до нуля.

Група представляє активи у формі права користування, які не відповідають визначенню інвестиційної нерухомості у складі "основних засобів", а також зобов'язання з оренди у складі "інших поточних зобов'язань" та "інших необоротних зобов'язань" у звіті про фінансовий стан.

Відповідно до МСФЗ 16 змінні платежі, які не залежать від індексу або ставки, наприклад, які не відображають зміни ринкових ставок оренди, не повинні включатись до зобов'язань з оренди. Стосовно муніципальної оренди землі, де орендні платежі базуються на кадастровій вартості земельної ділянки і не змінюються до наступного перегляду цієї вартості або застосовуваних ставок (або обох) органами влади, Компанія визначила, що згідно з чинним механізмом перегляду, орендні платежі за землю не можуть розглядатися як змінні, що залежать від індексу чи ставки, отже, ці виплати не включаються до орендних зобов'язань.

Оренда (облікова політика, що діє до 1 січня 2019 року)

Орендовані активи

Оренда, за якою Група бере на себе практично всі ризики та вигоди від власності, класифікується як фінансова оренда. При первісному визнанні орендований актив оцінюється за сумою, що дорівнює найменшій від його справедливої вартості та теперішньої вартості мінімальних орендних платежів. Після первісного визнання актив обліковується відповідно до облікової політики, що застосовується до цього активу.

Інша оренда є операційною орендою, і орендовані активи не визнаються у звіті про фінансовий стан Групи.

Оренда

Платежі, здійснені за операційною орендою, визнаються в прибутку або збитку прямолінійно протягом строку оренди. Отримані заохочення за оренду визнаються невід'ємною частиною загальних витрат на оренду протягом усього терміну оренди.

(3) Нематеріальні активи

- ***Програмне забезпечення***

Програмне забезпечення, що має обмежені строки корисного використання, оцінюється за вартістю придбання за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності.

- ***Подальші витрати***

Подальші витрати капіталізуються тільки в тому випадку, якщо вони збільшують майбутні економічні вигоди, пов'язані з конкретним активом, до якого вони відносяться. Усі інші витрати, включаючи витрати на гудвіл, створений всередині Групи, визнаються у прибутку або збитку в тому періоді, в якому вони понесені.

- ***Амортизація***

Амортизація нараховується на вартість активу або на іншу суму, що заміняє вартість, за вирахуванням залишкової вартості.

Амортизація визнається у прибутку або збитку за прямолінійним методом протягом оцінених строків корисного використання нематеріальних активів, крім гудвілу, починаючи з дати, коли активи є готовими до використання, оскільки це найбільш точно відображає очікуване використання майбутніх економічних вигод, притаманних активу.

Амортизаційні нарахування представлені в складі адміністративних витрат. Методи нарахування амортизації, строки корисного використання та залишкова вартість аналізуються в кінці кожного фінансового року та коригуються перспективно за необхідності.

Оцінені строки корисного використання нематеріальних активів становлять 1-3 роки.

(и) Фінансові інструменти

- ***Визнання та первісна оцінка***

Первісне визнання торгової дебіторської заборгованості здійснюється на дату її виникнення. Первісне визнання всіх інших фінансових активів та фінансових зобов'язань здійснюється на дату укладення угоди, коли Група стає стороною договору про фінансовий інструмент.

Фінансовий актив (якщо він не є дебіторською заборгованістю без суттєвої фінансової складової) або фінансове зобов'язання спочатку оцінюється за справедливою вартістю, плюс, якщо вони не відображаються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, витрати на операцію, безпосередньо пов'язані з його придбанням або емісією. Первісна оцінка

торгової дебіторської заборгованість без суттєвої фінансової складової відбувається за ціною операції.

- **Класифікація та подальша оцінка**

Фінансові активи

При первісному визнанні фінансовий актив класифікується як такий, що оцінюється: за амортизованою вартістю, за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (FVOCI) – для інвестицій у боргові інструменти, за справедливою вартістю через інший сукупний дохід – для інвестицій у дольові інструменти, або за справедливою вартістю через прибуток або збиток (FVTPL).

Фінансові активи не перекласифікуються після їх первісного визнання, якщо тільки Група не змінює свою бізнес-модель з управління фінансовими активами, внаслідок чого всі відповідні фінансові активи перекласифікуються в перший день першого звітного періоду після зміни бізнес-моделі.

Фінансовий актив оцінюється за амортизованою вартістю, якщо він відповідає обом наступним умовам і не оцінюється за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки у прибутку або збитку (FVTPL):

- він утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків, і
- його договірні умови передбачають виникнення у встановлені терміни грошових потоків, які являють собою виплату виключно основної суми і процентів на непогашену частину основної суми.

Фінансові активи Групи включають торгіву та іншу дебіторську заборгованість, депозити, видані кредити, а також грошові кошти та їх еквіваленти, та класифікуються за категорією амортизованої вартості. Ці активи згодом оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка. Амортизована вартість зменшується на суму збитків від зменшення корисності. Процентний дохід, прибутки та збитки від курсових різниць та зменшення корисності визнаються у прибутку чи збитку. Будь-який прибуток або збиток при припиненні визнання визнається в прибутку чи збитку.

Грошові кошти та їх еквіваленти включають залишки грошових коштів у касі, депозити до запитання і високоліквідні інвестиції з початковими строками виплат до трьох місяців з моменту придбання, для яких ризик зміни справедливої вартості є незначним.

Фінансові зобов'язання – Класифікація, подальша оцінка, прибутки або збитки

Фінансові зобов'язання класифікуються як зобов'язання за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Фінансове зобов'язання класифікується як оцінене за справедливою вартістю через прибуток або збиток, якщо воно класифікується як утримуване для торгових операцій, є похідним інструментом, або визначається як такий при первісному визнанні. Фінансові зобов'язання за справедливою вартістю через прибуток або збиток оцінюються за справедливою вартістю, а чисті прибутки та збитки, включаючи будь-які процентні витрати, визнаються у прибутку або збитку. Інші фінансові зобов'язання згодом оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка. Процентний дохід, прибутки та збитки від курсових різниць визнаються у звіті про прибутки та збитки. Будь-який прибуток або збиток при припиненні визнання визнається в прибутку чи збитку.

Група оцінює всі свої фінансові зобов'язання за амортизованою вартістю.

Припинення визнання**Фінансові активи**

Група припиняє визнання фінансового активу, коли закінчується строк дії прав на отримання передбачених договором грошових коштів від цього фінансового активу, або коли воно передає права на отримання передбачених договором грошових коштів у рамках операції, за якою передаються практично всі ризики і вигоди, пов'язані з володінням фінансовим активом, або за якою Група не передає і не зберігає практично всі ризики і вигоди, пов'язані з володінням, але припиняє здійснювати контроль за фінансовим активом.

Група здійснює операції, в рамках яких вона передає активи, визнані у її звіті про фінансовий стан, але при цьому зберігає за собою всі або практично всі ризики і вигоди, притаманні переданим активам. У таких випадках Група не припиняє визнання переданих активів.

Фінансові зобов'язання

Група припиняє визнання фінансового зобов'язання, коли зазначені у договорі зобов'язання були виконані, анульовані або строк їх дії закінчився. Група також припиняє визнання фінансового зобов'язання, коли його умови були змінені, а грошові потоки від модифікованого зобов'язання суттєво відрізняються від попередніх; в цьому випадку нове фінансове зобов'язання з урахуванням модифікованих умов визнається за справедливою вартістю.

У разі припинення визнання фінансового зобов'язання різниця між балансовою вартістю та сплаченою компенсацією (включаючи будь-які передані негрошові активи або прийняті на себе зобов'язання) визнається у прибутку або збитку.

Взаємозалік

Фінансові активи і зобов'язання згортаються, і чиста сума відображається у звіті про фінансовий стан тоді й тільки тоді, коли Група має юридичне право на зарахування сум і має намір або провести розрахунки на нетто-основі, або одночасно реалізувати актив і погасити зобов'язання. Група наразі має юридичне право на зарахування, якщо це право не залежить від майбутньої події та може бути виконане як під час звичайної діяльності, так і у випадку невиконання зобов'язань, неплатоспроможності або банкрутства Групи та всіх контрагентів.

(і) Статутний капітал

Відповідно до українського законодавства кожен з учасників товариства з обмеженою відповідальністю має законне право вимагати вилучення своїх часток з Компанії. У такому випадку Компанія зобов'язана виплатити учаснику вартість майна пропорційно долі учасника у статутному капіталі протягом дванадцяти місяців з моменту отримання відповідної вимоги.

Управлінський персонал дійшов висновку, що частки учасників у статутному капіталі Компанії відповідають всім критеріям визнання власного капіталу згідно з МСФЗ, що описані у Примітці 18 (а). Тому вони подані як власний капітал на 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р.

(й) Зменшення корисності**Непохідні фінансові активи**

Група визнає резерви під очікувані кредитні збитки (ОКЗ) за:

- фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю;
- договірними активами.

Група оцінює резерви на покриття збитків за сумою, що дорівнює сумі очікуваних кредитних збитків за весь строк дії інструмента, за винятком банківських балансів, для яких кредитний ризик (тобто ризик виникнення дефолту протягом очікуваного строку дії фінансового інструменту) не зріс суттєво з моменту початкового визнання, - в такому випадку резерв у сумі, яка дорівнює очікуваним кредитним збиткам за 12 місяців.

Резерви на покриття збитків за торговою дебіторською заборгованістю та контрактними активами завжди оцінюються сумою, що дорівнює сумі безстрокових ОКЗ.

При визначенні того, чи дійсно кредитний ризик фінансового активу значно збільшився з моменту первісного визнання та при оцінюванні ОКЗ, Група бере до уваги обґрунтовану та підтверджену інформацію, яка є актуальною та була отримана без невикористаних затрат або зусиль. Це включає в себе як кількісну, так і якісну інформацію, а також результати аналізу, що ґрунтується на попередньому досвіді Групи та інформованій оцінці кредитної якості, включаючи прогнозу інформацію.

Група вважає, що значне підвищення кредитного ризику має місце, якщо кількість днів простроченої заборгованості за фінансовим активом перевищує 30 днів.

Фінансовий актив відноситься Групою до фінансових активів, за якими настала подія дефолту, якщо:

- мало ймовірно, що кредитні зобов'язання позичальника перед Групою будуть погашені в повному обсязі без застосування Групою таких дій, як реалізація забезпечення (за його наявності); або
- якщо кількість днів простроченої заборгованості за фінансовим активом перевищує 90 днів.

ОКЗ за весь строк дії інструмента - це очікувані кредитні збитки, що виникають внаслідок усіх можливих випадків дефолту протягом усього очікуваного строку дії фінансового інструмента.

Очікувані кредитні збитки за 12 місяців – частина очікуваних кредитних збитків, що виникають внаслідок подій дефолту, можливих протягом 12 місяців після звітної дати (або більш короткого періоду, якщо очікуваний строк дії фінансового інструменту становить менше 12 місяців).

Максимальним періодом при оцінці ОКЗ є максимальний період за договором, протягом якого Група наражається на кредитний ризик.

Оцінка ОКЗ

Очікувані кредитні збитки являють собою розрахункову оцінку, зважену з урахуванням ймовірності кредитних збитків. Кредитні збитки оцінюються як теперішня вартість усіх очікуваних недоотримань грошових коштів (тобто різниця між грошовими потоками, що належать Компанії відповідно до договору, і грошовими потоками, які Компанія очікує отримати).

Очікувані кредитні збитки дисконтуються за ефективною ставкою відсотка фінансового активу.

Кредитно-знецінені фінансові активи

На кожну звітну дату Група оцінює, чи є кредитно-знеціненими фінансові активи, що обліковуються за амортизованою вартістю. Вважається, що фінансовий актив є "кредитно-знеціненим", коли має місце одна чи більше подій, що мають негативний вплив на очікувані майбутні грошові потоки від фінансового активу.

До доказів кредитного знецінення фінансового активу відносяться, зокрема, такі відкриті дані:

- значні фінансові труднощі позичальника чи емітента;
- порушення договору, наприклад, дефолт або прострочення, яке триває більше, ніж 90 днів;
- реструктуризація Групою кредиту чи авансового платежу на умовах, які Група не розглядала б за інших обставин;
- ймовірність можливого банкрутства або іншої фінансової реорганізації позичальника;

Подання резерву під очікувані кредитні збитки у звіті про фінансовий стан

Суми резервів під збитки за фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю, вираховуються з валової балансової вартості активів.

Збитки від зменшення корисності за дебіторською заборгованістю за продукцію, товари, роботи, послуги іншою дебіторською заборгованістю та грошми та їх еквівалентами подаються у складі статті «Інших операційних витрат» і не відображаються окремо у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід з міркувань суттєвості.

Списання

Валова балансова вартість фінансового активу списується, коли Група не має обґрунтованих очікувань щодо відновлення вартості фінансового активу в цілому або його частини. Група виконує індивідуальну оцінку за строками та сумами списання виходячи з обґрунтованих очікувань щодо відшкодування сум заборгованості. Група не очікує значного відшкодування списаних сум. Проте на фінансові активи, що списуються, все ж може бути звернене стягнення для виконання процедур Групи щодо відшкодування сум заборгованості.

- **Нефінансові активи**

Балансова вартість нефінансових активів Групи, за винятком запасів та відстрочених податкових активів, перевіряється на кожну звітну дату з метою виявлення будь-яких ознак зменшення їх корисності. Якщо такі ознаки існують, проводиться оцінка сум очікуваного відшкодування активів.

Сумою очікуваного відшкодування активу чи одиниці, що генерує грошові кошти, є більша з двох вартостей: вартість у використанні чи справедлива вартість за вирахуванням витрат на збут. При оцінці вартості у використанні очікувані в майбутньому грошові потоки дисконтуються до їх теперішньої вартості з використанням ставки дисконту без урахування оподаткування, яка відображає поточні ринкові оцінки вартості грошових коштів у часі та ризику, притаманні відповідному активу. Для цілей тестування на предмет зменшення корисності активи, які не можуть бути перевірені індивідуально, об'єднуються у найменшу групу активів, що генерує приток грошових коштів від безперервного використання відповідного активу, що практично не залежить від притоку грошових коштів від інших активів чи груп активів чи ОГГК.

Збиток від зменшення корисності визнається тоді, коли балансова вартість активу або його одиниці, що генерує грошові кошти, перевищує суму очікуваного відшкодування. Збитки від зменшення корисності визнаються у прибутку або збитку. Збитки від зменшення корисності, визнані стосовно ОГГК, спочатку розподіляються для зменшення балансової вартості будь-якого гудвілу, віднесеного на одиницю, а потім для зменшення балансової вартості інших активів у одиниці (групі одиниць) на пропорційній основі.

Збитки від зменшення корисності активів, визнані у попередніх періодах, оцінюються в кожну звітну дату на предмет виявлення будь-яких ознак того, що збиток зменшився або більше не існує. Збиток від зменшення корисності сторнується, якщо відбулася зміна оцінок, що використовуються для визначення суми очікуваного відшкодування. Збиток від зменшення корисності сторнується тільки у випадку, якщо балансова вартість активу не перевищує

балансову вартість, що була б визначена, за вирахуванням зносу або амортизації, якщо збиток від зменшення корисності не був визнаний взагалі.

(к) Забезпечення

Забезпечення визнається тоді, коли Група внаслідок події, що сталася в минулому, має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання, яке можна оцінити достовірно, і існує ймовірність того, що для погашення даного зобов'язання необхідно буде використання економічних ресурсів. Сума забезпечення визначається шляхом дисконтування очікуваних майбутніх грошових потоків з використанням ставки дисконту без урахування ставки оподаткування, яка відображає поточні ринкові оцінки вартості грошових коштів у часі і, там, де це доцільно, ризики, притаманні певному зобов'язанню. Вивільнення дисконту визнається у складі фінансових витрат.

29. Нові стандарти та тлумачення, які ще не були прийняті

Ряд нових стандартів, поправок до стандартів та тлумачень набувають чинності для річних періодів, що починаються після 1 січня 2019 року, і не застосовувалися при складанні цієї фінансової звітності. Ці поправки до стандартів і роз'яснення, як очікується, не матимуть значного впливу на фінансову звітність Групи.

Ця консолідована фінансова звітність була затверджена керівництвом 31 грудня 2020 року та підписана в її імені:

Олександр Кравець
Директор

Вікторія Лисиця
Головний бухгалтер